

DIRVA

THE FIELD

Nr. 28
Balandžio-April 7, 1958
Cleveland, Ohio

J. BAČIŪNAS MATO PAVOJŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENEI, BET IR NURODO KAIP JO IŠVENGTI

DR. KAZYS SRUOGA

Juožą J. Bačiūną visi lietuviai pažįsta ir supažindinti nereikia. Čia jis atsakė į keletą labai jautrių klausimų, liečiančių Lietuvos Bendruomenę.

— Čia kai kurie pasako: Amerikos lietuviai be jokios Bendruomenės nuo seno ir gerai dirba Lietuvos gerovei ir lietuvių bei... Atskiro Lietuvos Bendruomenės steigimas Amerikoje būtų tarytum paneigimas ar net senesniųjų Amerikos lietuvių veikų įžeidimas... Kaip Jums, p. Bačiūnai, tas reikalas atrodo?

— Taip, senesnieji Amerikos lietuviai praeityje labai uoliai yra dirbę Lietuvos gerovei, nors dažnai tarpusavyje labai žiauriai ragais pasibadydami. Dabar laikai lietuvių gyvenime (kaip ir visur kitur) žymiai mainosi. Senųjų Amerikos lietuvių veikimas, su kiekvienu pastaruoju dešimtmėčiu, palaipsniui silpnėjo. Šiandien jis jau gal merdėtų, jei-gu prieš dešimtmetį čia nebūtų įsilieję naujo kraujo — tų tūkstančių naujųjų lietuvių atvykimas...

Ateis greit laikas, o man atrodo, kad tas laikas jau atėjo, kad apskritai paėmus, visą lietuvių išlaikymo vadovavimą ir Lietuvos laisvės bylos gynimą turės perimti naujieji lietuviai ateiviai. Ir ne tik jie, bet gal dar teisingiau bus pasakyti, jų jau čia atsigaubinti ir išmokslintieji vaikai. Čia ir tik čia yra lietuvių bėgimas ateitis Amerikoje!

Būtų nesąmonė kalbėti apie senesniųjų Amerikos lietuvių "įžeidimą", kai atsiranda jauniesiems, energingesniams ar geriau pasirušėjusiems visuomeniškai veikti lietuviams. Čia ne išsižeisti, o tik džiaugtis reikėtų.

Bendruomenė turės perimti tą darbą, kurį anksčiau atlikdavo įvairios draugijos. Jos daug padarė, išskyrus vieną dalyką, — jos neprisiėmė lietuviškų įpėdinių. Liūdnas faktas, kad mes neišauginame lietuviško jaunimo, kuris perimtų senių darbą. Tad ar neprivalėtumėm būti tik laimingi, jei pagaliau, ateina naujos ir jaunos jėgos?

Bendruomenė turės apjungti visus Amerikos lietuvius ir užpildyti tuščią vietą jų organizacijų, kurios jau išnyko, arba, jei kurios dar ant popieriaus "egzistuoja", bet nebematyti praktiškai gyvenime. Riedamiesi tarpusavyje, mes daug kenkėme Lietuvos idealui, ir tuo, šalia kitų daugybės priežasčių, nepatraukėme jaunimo.

Nebedarykime tos pačios klaidos šiuo metu. Ir Bendruomenės neįjunkime su jokia partine politika ar su tų partijų sudarytomis institucijomis, ar tai būtų Vlikas, ar Liet. Neprikl. Talka, ar kokie kiti komitetai, arba partinių pagrindu sudaryta A. L. Taryba. Tai tikras Bendruomenės kapas...

Jei Bendruomenė būtų tik tų politinių įstaigų talkininkė, rinkytų joms mokesčius, gautų iš jų instrukcijas, tai ji jau būtų ta pati, srovė intrigos, kaip yra institucijoje. O tai yra priešinga Bendruomenės dvasiai ir tikslams.

Bendruomenė turi būti visiškai savarankiška. Atskiri lietuviai gali talkininkauti, aukoti betkokioms partijoms, betkokiams komitetams, būti kokių tik nori

politinių požiūrių, bet Bendruomenėje jie yra tik lietuviai.

— Tamsta, p. Bačiūnai, esi apklankęs daugybę lietuvių įvairiuose pasaulio kraštuose. Niekas kitas tiek nėra apklankęs. Pasakykite: ar tų lietuvių dauguma būtų už tai, kad būtų sukurta viso Pasaulio lietuvių Bendruomenė?

— Čia nevisai teisinga dėl to "niekas kitas"... Per pasaulį keliausius lietuvių buvo ir yra daugiau. Žinau, kad pvz., vysk. Brizgys, kun. J. Prunskis, p. D. Kuraitis ar inž. A. Rudis yra daug lietuvių aplankę ir nemažiau, jei ne daugiau mylių po pasaulį keliavę. Kiek man yra tekę važinėti, tai po du kartus Angliją, didėti.

TAUTINIAM KONGRESUI BESIRUŠIANT (1)

SUDERINKIME SAVO PASTANGAS

JONAS PAPLENAS

Artėjant čia Tautiniam Kongresui, kaip jau dabar ryškėja, vyraus du tikslai:

1) koordinuoti tautinių organizacijų veiklą ir

2) pagyvinti Lietuvos laisvinimo akciją.

Šį kartą norėtume pareikšti kelias pastabas dėl pirmojo.

Būtų neteisinga teigti, kad tautinės (plačia prasme) organizacijos veikty nedarniai. Vienoje srityje — Lietuvos laisvinimo sektoriuje — jos pasiekė svarios konsolidacijos ir darnios darbų koordinacijos. Lietuvos Nepriklausomybės Talka yra to pasiekimo vaisius. Jei kurie tautinės srovės junginiai Talkoje formaliai ir nedalyvauja, tai ne todėl, kad jai nepritarė, o tik dėl savo specifinio pobūdžio. Tiek tų junginių vadovybės, tiek ir paskirti jai nariai yra uolūs L. N. Talkos ir L. N. Fondo rėmėjai.

Tačiau į šių institucijų uždavinius neįeina visa eilė tautinės mūsų egzistencijos ir mūsų veikimo sričių, kuriose irgi labai praverstų suderintų tautinių jėgų reikšmės. Į nesuderinto reikšimosi barą galėtume įskirti bendruomenę, šalpos organizacijas, Amerikos lietuvių tarybą, tautinę spaudą ir, turbūt, dar kai ką.

Tautinių organizacijų nariai pagrįstai priekaištuoja organizacijų vadovybėms, kad jos nepasilenka suformuluoti aiškios pažūros vienu ar kitu reikšminęsiu mūsų aplinkos klausimu. Tokių priekaištų praeityje yra

Vokietiją, Šveicariją, Italiją, Prancūziją. Na, ir dabar Australiją, Naująją Zelandiją. Visur radau vienu ar kitu būdu veikiančią Lietuvos Bendruomenę. Ypatingai gerai jos veikia N. Zelandijoje ir Australijoje. Čia visi be didesnio trynimosi sutelpa į Bendruomenę. Jei ne Bendruomenė, tai šiuose kraštuose negausūs lietuviai turbūt nieko reikšmingesnio nepajęgtų padaryti Lietuvos laisvės bylos naudai, o ir savybėje neką tereikėtų. Tad, man atrodo, laisvajame pasaulyje dabar jau yra Lietuvių Bendruomenė, kaip idėjinė lietuvių organizacija.

Vienur silpnesnė, kitur stipresnė, bet ji yra. Ir man neteko sutikti rimtesnių žmonių, kurie sakytų prieš tokią idėją. Kitas reikalas, ar visi tą idėją vienodai darbai remia. Tikrai dar ne, bet jei Bendruomenė tinkamoje dviasioj bus organizuojama ir pagal tą dvasią nuosirdžiai vedama, tai šalininkų skaičius turės didėti.

buvę, pavyzdžiui, dėl bendruomenės rinkimų. Apsčiai yra nepasitenkinimo dėl plačiai žinomų negerovių bendrinėse mūsų organizacijose ir priekaištų dėl mūsų neryžtingumo išsiaiškinti pozicijas ir išsiryškinti santykius su jomis.

Tiesa, paties gyvenimo verčiamos, vidurio srovės organizacijos jau nekarta yra suradusios ad hoc — tik tam reikalui — sprendimą kuriuo aktuoliu klausimu. Būtų būtų geriau, jei visoms joms rūpėtų reikalus sistemingai svarstyti ir derinti nuolatini organais. Galėtų tai būti koordinacinis komitetas ar tų organizacijų centras, sudarytas iš jų pirmininkų ar centrų deleguotų atstovų.

Pats Kongresas turėtų pasisakyti visais tais mūlotais ir kontraversiniais klausimais. Jis turėtų duoti direktyvų tam jo sudarysimam organui. To organo darbas nebūtų tada sunkus.

Daug sunkesnis uždavinys — surasti tinkamus atsakymus visai serijai problemų, kurios laukia suderintos pažūros ir sutartos akcijos. Kongreso rengėjai, be abejo, ateis į jį su savo projektais. Tačiau problemos yra tokios svarbios, kad ne tik rengėjai ir vadovybės turėtų apie pas pagalvoti, bet ir visi tie, kurie ryšis Tautiniam Kongresui dalyvauti.

TAUTINIO KONGRESO RENGEJŲ ADRESAI

Tautinis Kongresas, šaukia-

mas 1958 m. gegužės 30, 31 ir birželio 1 d., įvyks New Yorke, Statler viešbutyje. Jo adresas: Hotel Statler, 7th Ave., Manhattan, New York.

Kongreso rengimu rūpinasi du komitetai, sudaryti iš tautinių organizacijų narių. Vienas jų yra Chicagoje, kitas New Yorke. Bendraisiais Kongreso reikalais reikia kreiptis į tų komitetų pirmininkus šiais adresais:

Eug. Bartkus, 300 W. Washington Blvd., Suite 601, Chicago 6, Ill., arba

Vyt. Abraitis, 97-08 110th St., Richmond Hill, New York, N. Y.

Kambaryje viešbučiuose rezervavimo ir registracijos reikalais kreiptis šiuo adresu:

Juozas Maurukas, 1150 Glenmore Ave., Brooklyn 8, New York. Telefonas — APplegate 7-9205.

VISAM PASAULY

NAUJOS SOVIETŲ NOTOS

Prez. Eisenhoweriui ir premjerui Macmillanui šeštadienį įteiktose notose Chruščiovas reikalauja, kad JAV ir D. Britanija pasiektų sovietų pavyzdį ir baigtų atominių ginklų bandymus. Notose sakoma, kad toks Vakarų valstybių pritarimas sovietų pasiūlymui būtų didelis žingsnis valstybių savitarpiniams pasitikėjimui ir taikai sustiprinti. Tačiau, jei JAV ir Britanija bandymus tęsiančios, ir Sov. S-gai neliks kitos išeities, kaip tik tuos bandymus atnaujinti.

Valstybės departamento pareigūnų nuomone, ši nota, kuri esanti ne kas kita, o Gromyko ir Chruščiovių kalbų kondensuota santrauka, esanti įžanga į naują sovietų propagandinį manevrą. Esą, netrukus reikią laukti, kad sovietai paskelbs nutraukia atominių ginklų gamybą ir to paties pareikalaus iš Vakarų.

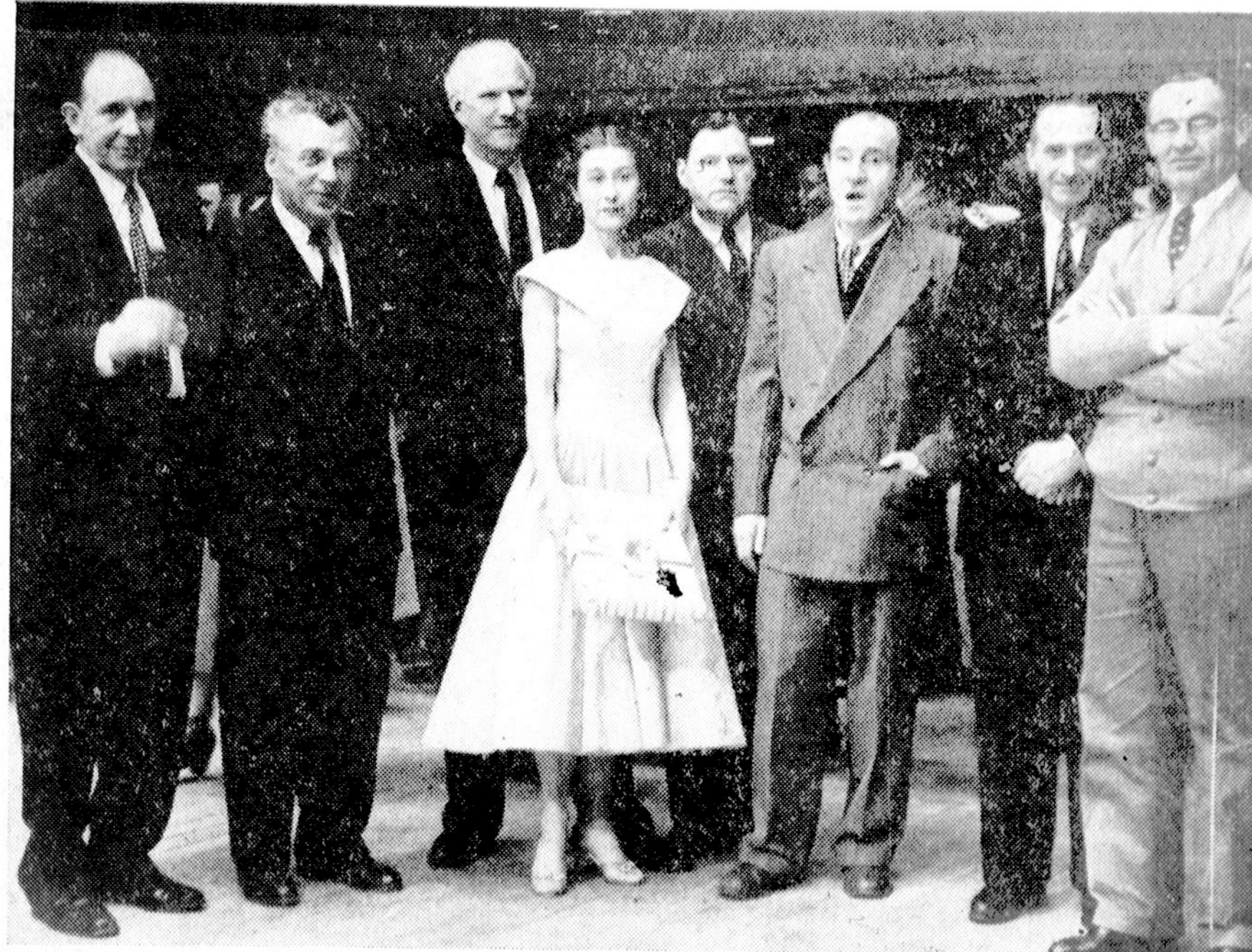
Įvairių kraštų vyriausybės sluoksniuose aiškiai pabrėžiama, kad tai esama tik sovietinės propagandos triuko, panaudoto tuometu, kai patys rusai užbaigė ilgą bandymų seriją, o amerikiečių skelbtieji bandymai turį netrukus prasidėti. Esą, rusai vistiek nebedarysį bandymų keletą mėnesių ar net ištisus metus, ir suardyti amerikiečių pasirošimus.

CHRUŠCIOVAS STIPRINA RYSIUS

Nikita Chruščiovas, priėmęs paradą Budapešte ant tuščios papėdės, nuo kurios sukilimo metu buvo nugriauta Stalino statula, įspėjo Vakarų, kad "nekištų nagų į Vengrijos reikalus", tačiau tuo pat metu pabrėžė, kad vengrų komunistai turėsį patys kovoti dėl išlikimo valdžioje ir "nepriklausyti nuo rusų pagalbos naujos kontrarevoliucijos atveju".

Chruščiovas Vengrijon atvyko trečiądienį su didele delegacija, kurios tarpe yra staigiai komunistinėje hierarchijoje kylas Kozlovas ir užs. reik. min. Gromyko. Oficialiai jie atvykę patvirtinti trylikartį Vengrijos išlaisvinimo iš nacių sukaktį, tačiau tikroji priežastis greičiausiai esą pastangos sustiprinti Vengrijos komunistų režimą, pabrėžiant, jog Kadaras yra Maskvos patikėtinis.

Diplomatiniuose sluoksniuose dar spėliojama, jog šio Chruščiovo vizito metu Budapešte greičiausiai įvyksianti komunistų vadų konferencija, kurioje dalyvausiąs ir Jugoslavijos Titas. Sakoma, jog tai gali būti pasi-

Bostone sėkmingai buvo pastatytas Coppelios baletas. Po spektaklio scenoje pasirodė: vidury Coppelios baletmeisterė T. Babuškinaitė-Vasilauskienė. Kiti, iš kairės: Baletto Studijos administratorius art. J. Vasilauskas, spektaklio vedėjas Ant. Gustaitis, grimeris St. Santvaras, talkininkas p. Šlepavičius, dail. Vikt. Andriūšis, talkininkas p. Grabliauskas ir Coppelios menadzeris J. Kapočius.

LIETUVOS NAUJINIŲ ATRANKA

"PARLAMENTARAI" IŠ LIETUVOS MASKVOJE

Naujasis Maskvos aukščiausiasis sovietas į įvairius savo organus po vieną ar du narius paskyrė ir iš Lietuvos.

J. Paleckis ir toliau pasilikti vienu iš penkiolikos Vorosilovo pavaduotojų. Tokį postą turi visi "respublikų prezidentai".

Sąjunginiame soviete: J. Miežlaškis ("šešupės" kolchozo pirmininkas) — įstatymų pasiūlymų komisijos narys; J. Laurinaitis (Lietuvoje) — plano komisijos pirmininkas, min. pirm. pavaduotojas; A. Snieckus — užsienio reikalų komisijos narys. Pažymėtina, kad nuo Latvijos užsienio reikalų komisijon paskirtas... Ilja Erenburgas, triukšmingasis rašytojas, kuris yra "išrinktas"... Daugavpilio apygardai atstovauti.

Tautybių soviete: K. Didžiulis (Grossmanas), aukščiausiasis teismo pirmininkas Lietuvoje — įstatymų pasiūlymų komisijos narys; M. Gedvila, dabar švietimo ministeris Lietuvoje — biudžeto komisijos narys (anksčiau buvo pirmininkas); D. A. Polikarpovas ("atstovas" iš Pab-

ra) — užsienio reikalų komisijos narys; V. Niunka ir E. Ozarskis (vienas — partijos CK sekretorius, kitas — Lietuvos "sov-narchozo", tai yra, "Liaudies ūkio Tarybos" pirmininkas bei min. pirm. pavaduotojas) — ekonominės komisijos nariai.

Be to, mandatų komisijose iš Lietuvos buvo: sąjunginiame soviete — P. Bučinskas, Panevėžio rajono kolchozo pirmininkas, o tautybių soviete — partijos CK antrasis sekretorius B. Šarkovas ("atstovas" nuo Trakų apygardos).

ŠVENTINIMO NAUJŲ KUNIGŲ
Vilniaus radijas užsienio lietuviams pranešė, kad neseniai Kauno bazilikoje įvyko naujų, baigusį Kauno seminariją, kunigų šventinimas. Šventinimo apeigas atlikęs vyskupas Julijonas Steponavičius (dabar Vilniaus ir Panevėžio vyskupas). Iškilmes trukusios tris dienas. Seminarijos rektorius esąs kanauninkas Žitkus-Žitkevičius. Ta proga pranešėjai pasigyrė — žiūrėkit, kokia tikybos laisvė Lietuvoje!...

ruošimai kurti naują tarptautinę organizaciją, kuri sustiprintų komunistų bloko politinius, karinius ir ekonominius ryšius.

• Prez. Eisenhoweris paprašė valstybės ir gynybos departamentų bei atominės energijos komisiją iš naujo peržiūrėti nusiginklavimo politiką, ypač klausimą, ar gali būti atominių bandymų sustabdymas eventualiose derybose atskirtas nuo atominės medžiagos gamybos sustabdymo.

• Gynybos sekretorius McElroy liudijo senato komisijai, kad įvyriausybė šiuo metu "neturinti įrodymų", jog sovietai būtų pralenkę amerikiečius tarpkontinentinių balistinių raketų srityje.

• Prez. Eisenhoweris paprašė kongresą įsteigti civilinę aeronautikos ir erdvės komisiją ir skirti reikalingas pinigų sumas geriausiems mokslininkams į ją mobilizuoti.

• Indonezijos vyriausybė susitarė su trim Europos komunistų kraštais — Lenkija, Čekoslovakija ir Jugoslavija, kad per juos gaus sovietinės gamybos ginklų ir lėktuvų.

• Jungt. Arabų Respublika paskelbė gavusi tris lenkų gamybos povandeninius laivus, ir jos laivynas dabar esąs stipriausias Vid. Rytuose.

• Tuniso prez. Bourguiba atmetė prancūzų reikalavimą įsteigti tarptautinę Alžiro-Tuniso pasienio kontrolę.

• Kubos armija pranešė, kad sukilėlių grupė, vadovaujama paties Castro, esanti atkirsta nuo kitų sukilėlių dalių ir numstumta į kalnus.

DAINŲ ŠVENTĖ OKUPACIJAI PAGERBTI...

Oficialiai nutarta 1960 metais Vilniuje surengti Lietuvos dainų šventę. Ta šventė numatoma atžymėti 20 metų sukaktis nuo sovietinės okupacijos pradžios Lietuvoje. Šventė bus rengiama dideliu mastu. Numatoma statyti naują estradą chorams.

Ta proga partija ragina "atgaivinti gražiausius seniausius liaudies papročius ir apeigas, įliejant į juos naują socialistinį turinį".

JIE ĮSIJUNGĘ I 179 EILĘ

Penkiasdešimt atstunuoju šimtinių ir mūsų vykdomą vaju įsijungė Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos Montrealio skyrius. Iš jų gautame laiške sakoma, kad ir daugiau tenykščių tautinės minties veikėjų parems mūsų suplanuotą darbą.

Taip pat šią savaitę į vaju įsijungė aktyvus visuomenininkas, studentų santariečių veikėjas, A. P. Vaitaitis, įnešdamas ...\$10.00.

Su šiandien skelbiamais iš viso gauta ...\$12,913.95

Dar būtinai reikia ...\$7,086.05

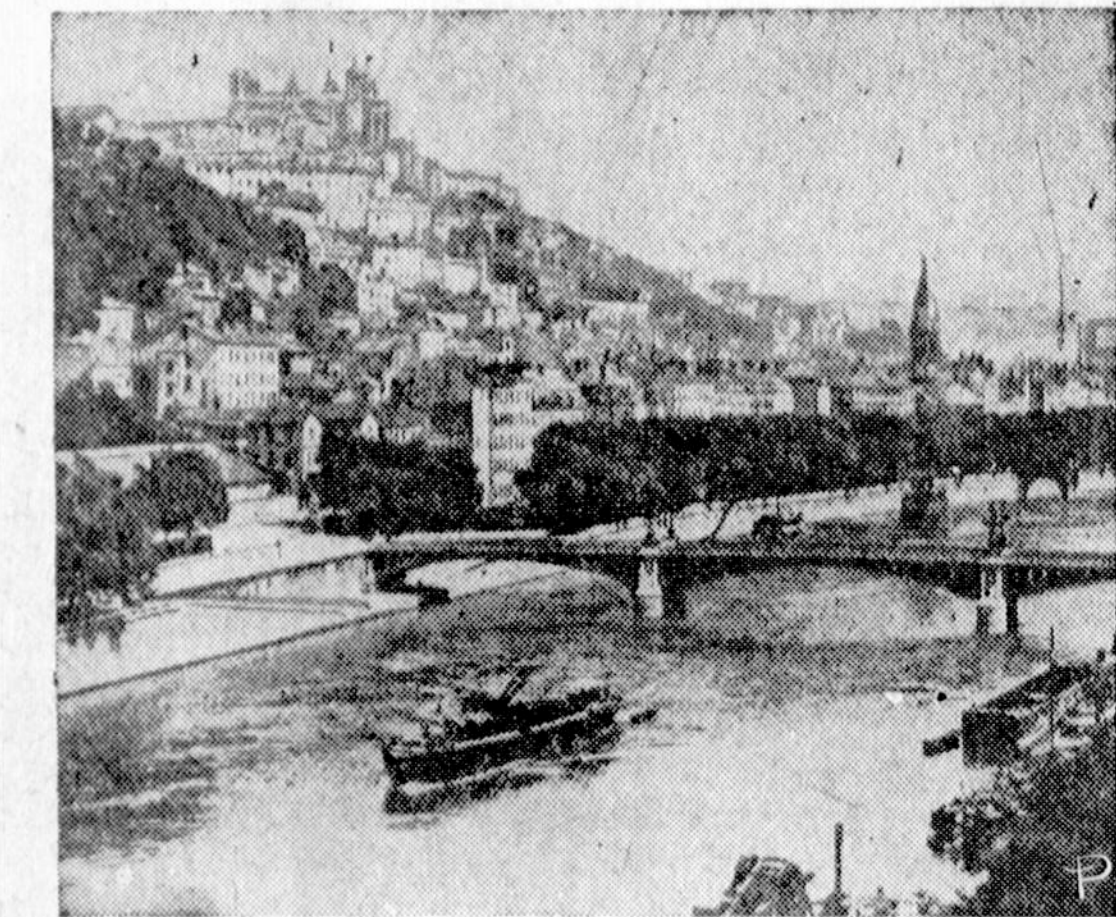
PASITARIMAS MONTREALYJE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirm. inž. E. Bartkus kovo mėn. 29 d. buvo nuvykęs į Montrealį ir ten, su Kanados Tautinės Sąjungos centro valdyba bei su Montrealio Tautinės Sąjungos skyriaus veikėjais, aptarė aktualiuosius klausimus. Bendrame posėdyje visi vieningai sutarė:

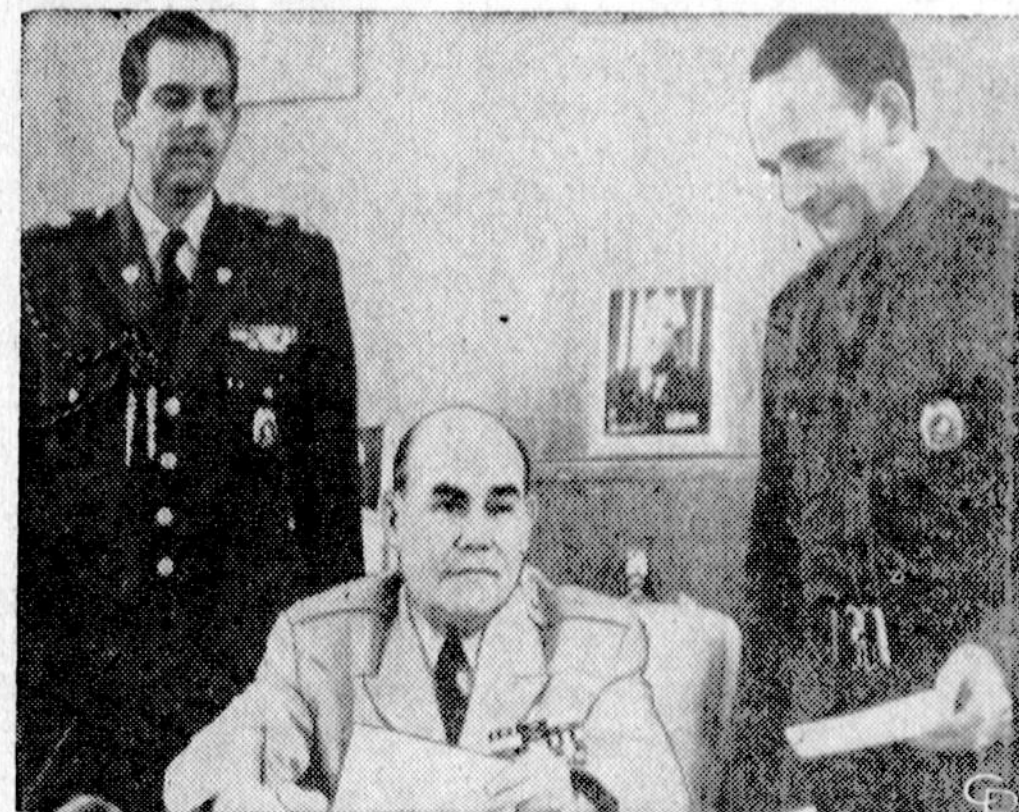
1. Visiems jungtis į Tautinio Kongreso parengiamuosius darbus. Bendrajame komitete Kanados Tautinę Sąjungą atstovauja jos pirmininkas K. Andriūšis.

2. Pakviesti visas Kanados tautines organizacijas aktyviai dalyvauti kongrese, įvykstančiam New Yorke, gegužės 30, 31 ir birželio 1 d.

3. Sustiprinti Vilties Draugijos vykdomą vaju ir pakviesti kanadiečius bendraminčius į tą vaju įsijungti.

Prancūzijos Lyons miestas švenčia 2000 metų sukaktį. Dabar jis turi 470,000 gyventojų. Į iškilmes vyksta pats Prancūzijos prezidentas Rene Coty.

Kubos prezidentas F. Batista su dviem savo artimais padėjėjais, kurie padeda malšinti sukilimą. Kairėj policijos vadas J. Rodriguez ir pulk. C. Carratala, sukilimo malšinimo vadas.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Association, VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D.Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Dirvos redakcija yra gavusi eilę paklausimų, liečiančių tai pačią Dirvą, tai dabar vykdomą \$20,000 vėjų. Tų paklausimų keletas ir viename laikraščio numerioje juos sunkoka atsakyti. Atsakysiu per keletą artimiausių numerių.

Štai tie klausimai:
1. Kodėl jūs suvienodinot Dirvos prenumeratą į visus kraštus, kada tokio uždavinio iki šiol nesiėmė joks kitas laikraštis? Ar tai nenuostolinga?

— Pradedant Dirvą leisti du kartus per savaitę mes neišvengiamai turėjome naujai peržiūrėti ir Dirvos prenumeratos kainas. Ne Dirvos kainą didinti, nes vieną kartą leidžiant per savaitę mes to nė nemanėme daryti, bet ją pritaikyti prie visiška naujos padėties — dukart per savaitę leidimo.

Tada daug kas mums patarė, ypač artimesni Dirvos bičiuliai, kad nauja Dirvos prenumeratos kaina turi būti teisingai nustatyta: dukart per savaitę išeina, dvigubai ir kaina pakeliamą. Atseit, Dirvos metinė prenumerata turėjo būti nustatyta JAV \$10.00, Kanadoje — \$11.00, gi višiose kitose tolimesniuose kraštuose — \$13.00.

Taip Dirvos vadovybė nedarė, ir nedarė galvodama, kad dažniau pradėjusi eiti ji susilauks naujų skaitytojų ir tie nauji skaitytojai tuos susidariusius nedekliu padengs.

Kitas motyvas, nenustatyti kainą dvigubą, buvo ir tas, kad mūsų bendraminčiai ar šiaip Dirvos skaitytojai, gyvenę ne JAV, mokėdami didesnę prenumeratą yra skriaudžiami. Jie gi nekalti, kad įvairios aplinkybės juos nuvedė į Kanadą, Pietų Amerikos valstybes, Australiją, ar paliko ir toliau gyventi Europos kraštuose.

Prenumeratos kainą nustatydami mes gerai atsiminėme, kad toliau nuo išleidimo vietos gyvenantieji, laikraštį gauna žymiai vėliau. Sakysim, paprastu paštu siunčiama Dirva savo skaitytojus Australijoje ar Naujojoje Zelandijoje pasiekia tik po 5 ar 6 savaitių. Į Europos kraštus tokiu pat paštu ji nueina per 2 ar 3 savaites.

Aišku, kad kai ten laikraštis gaunamas, eilinės dienos žinios jau būna pasenusios ir bevertės. Todėl redakcija ir rūpinasi, kad laikraštį būtų tokių rašinių, kurie ir po 5 ar 6 savaitių nepasens, laikraščio vertę išlaikytų ir skaitytojui patarnautų.

Tos visos aplinkybės ir skatinė mus į visus kraštus nustatyti vienodą prenumeratos kainą. Ją, du kartus per savaitę pradėję šiemet leisti nedvigubinome, bet skaitytojai JAV teprikom \$3.00, skaitytojai Kanadoje tik \$2.50, o skaitytojai kituose kraštuose tik \$1.50.

Tai buvo ne Dirvos kainos pakėlimas, bet jos sumažinimas gaunant laikraštį jau du kartus per savaitę, vietoj vieną kartą gautojo.

Kiek dabar jaučiame, toks kainos nustatymas, skaitytojų buvo palankiai sutiktas. Nors dabar JAV stiprokai jaučiama bedarbė, daug mūsų skaitytojų neturi normalių savaitinių pajamų, bet skaitytojų skaičius ne tik nemažėja, bet ir po truputį auga.

Žinoma, kad į Dirvos skaitytojų šeimą įsijungė eilė naujų skaitytojų, mes širdingai dėkojame tiems rūpestingiesiems mūsų talkininkams, kurie tuo pasirūpino. Ir jei kiti Dirvos bičiuliai taip pat atkreips dėmesį, mes jau tada drąsiai galėsime pasakyti, kad mūsų planavimas buvo visiškai tikslus.

Visų skaitytojų tautos, paraginant savo artimuosius Dirvą prenumeruoti, mes labai laukiame. Jei kurie nori su Dirva geriau susipažinti, siųskite mums jų adresus. Jie du mėnesius Dirvą gaus nemokamai. Neabejojame, kad susipažinę jie liks ir pastoviais skaitytojais.

2. Laikraštį leidžiate du kartus per savaitę, bet Dirvoje pastoviai dirbančiųjų skaičius nepadvigubėjo. Kaip apsieinate, kad visi darbai laiku būtų atlikti ir laikraštis tvarkingai pasiektų skaitytojus?

— Taip, į Dirvos nuolatinių tarnautojų skaičių papildomai įsijungė tik vienas naujas žmogus. Aišku, kad tai labai mažai, bet norint išsiversti iš prenumeratos ir skelbimų pajamų, kol kas negalime daugiau samdyti. Todėl iki šiol dirbusiems ir jau turintiems nemažą įgūdį, darbo padvigubėjo. Jis nelengvas, bet kaip matote, jį atliekame, laikraštį geriname.

Reikia pasidžiaugti, kad tą visą darbo našumą mums labai daug padeda nešti nuolatiniai mūsų bendradarbiai, gyvenę įvairiuose JAV miestuose, o taip pat ir įvairiose, net labai tolimose valstybėse. Daug raštų gauname gerai paruoštų, o tas jau labai palengvina visą redakcijos darbą.

Pastaruoju metu baigiama sudaryti redakcinę komisiją. Ji artimiausiu laiku, visiems pakviesiems atsakius, ir bus paskelbta. Neabejotina, kad tas žingsnis dar palengvins geros medžiagos tekimo darbą ir Dirvos turinio gerinimą.

(B. d.)

D a b a r
p a t s l a i k a s
u ž s i s a k y t i
D I R V A !

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvost Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3-30, 6-8-30 p. p. pirmad., antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Kas ir kur?

• Šių metų spalio mėn. su Berlyno senato pagalba vėl organizuojamos Pabaltiečių kultūrinės dienos Berlyne. Jų metu, kaip jau ir anksčiau Bremene ir Stutgarte, bus Berlyno visuomenei pateikti pabaltiečių kultūriniai veikalai žodinėje, muzikinėje ir gal vaizduojamo meno formoje.

• Vytauto Alanto pagerbimą jo 25 metų kūrybinio darbo sukakties proga ruošia Detroito Lietuvių Kultūros Klubas balandžio 13 d. 4 val. p. p. Tarptautiniame Institute, 111 E. Kirby St. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

• Lietuviškos mokyklos metraščiui jau gauta didelis plaukštas medžiagos iš įvairių laisvojo pasaulio šalių, bet yra daug nespėjusių iki skelbto termino pateikti, todėl medžiagos rinkimas tęsiamas toliau ir prašoma siųsti anksčiau skelbtųjų Mokytojų S-gos sekretorės adresu: Bernadeta Beleskienė, 6921 S. Claremont Ave., Chicago 36, Illinois.

• G. Židonytė-Velbrienė iš New Haven, Conn., skaitys paskaitą "Literatūros tikslai" bal. 19 d., šeštadienį, 7 val. vak., Baltic Freedom House, New Yorke, Liet. Moterų Atstovybės klubo tradicinę margučių šventę-pobūvį. Tą pat vakarą bus paskelbta, kas laimėjo dail. A. Galdiko paveikslą "Ruduo Lietuvoje".

Kviečiama gausiai atsilankyti.

• Washingtono Moterų Klubas ruošia didelį vėsnį žydėjimo balių balandžio 12 d. 8 val.

Rengėjos kviečia visus washingtoniečius ir kaimyninių miestų lietuvius atsilankyti.

Baliaus pelnas skiriamas šalpos reikalam.

TIESOS VARDAN

(Atsakymas p. Rytui Babickui)

Dirvos 22 numeryje atspaus-tas p. Rytui Babicko straipsnis "Krepšinio, tinklinio, stalo teniso varžybos". Jame yra eilė netikslumų. Taip pat įtarinėjančiai liečiamas varžybų vykdytojas — Detroito LSK Kovas.

Jaučiame pareigą tuo reikalu pasisakyti ir bent šaunesnius netikslumus atitaisyti:

1. Stalo teniso vyrų komandinės varžybos vyko vieno minuso sistema, todėl Clevelando žaibui buvo neįmanoma laimėti ar pralaimėti prieš Chicago LSK Nerį, nes pastaroji komanda buvo kitose lentelės pusėje ir pusiau-baigėme pralaimėjo Detroito LSK Kovui.

2. Vyrų individualinėse stalo teniso varžybose J. Nasvytis nežaidė prieš J. Soliūną ir todėl taip pat negalėjo laimėti ar pralaimėti. J. Nasvytis buvo toje lentelės pusėje, kurioje buvo V. Grybauskas, ir šiam pralaimėjo pusiau-baigėme.

3. Niekas iš LSK zaibo individualinėse vyrų stalo teniso varžybose nelaimėjo III ir IV vietos, bet šias vietas dalinosi kovietis Pr. Misiūnas ir žaibietis J. Nasvytis.

4. Tame pačiame straipsnyje jautriai liečiama ir Detroito LSK Kovas I vyrų krepšinio komanda. Rašoma: "Krepšinio komanda, kurioje, tiesa, keturi žaidėjai dėl jų nelietuviškų pavardžių ir absoliutaus lietuvių kalbos nemo-kėjimo kelė abejones jų lietuviš-

kumui, laimėjo pirmą vietą, vieno taško skirtumu nugalėję Urbanos ASK Lituanica.

Štai varžybas laimėjusios Detroito LSK Kovas vyrų krepšinio komandos dokumentais paremtas vardinis sąrašas: V. Petrauskas, M. Thompson, R. Šimkus, R. Montré, V. Rugienius, M. Butka, V. Memėnas, R. Rasimas, K. Rasimas. Kuri išvardintų pavardžių nelietuviška? Regis tik vienintelė — M. Thompson, gi visos kitos pavardės nekelia jokių abejonių. Tačiau p. R. Babickas drįsta tvirtinti, jog komandoje yra net keturi nelietuviškais pavardėmis žaidėjai.

Aiškumui galime pasakyti, kad minėtas M. Thompson yra mišrios šeimios narys, savo dalinę lietuviškos kilmės neslepia, pagal FASK-to nuostatus toks gali dalyvauti lietuvių sportinėse varžybose. Jis Detroito LSK Kovą jau yra atstovavęs net keliolika kartų. Kiti komandos dalyviai t. y. M. Butka, R. Montré, B. Šimkus ir broliai Rasimai yra antros ar net trečios kartos čiaginiai lietuviai. Jie taip pat ne pirmą kartą gina LSK Kovas vardą varžybose. Tiesa, jų lietuvių kalbos mokėjimas yra gana menkas, bet jų noras bendradarbiauti ir reikštis lietuvių sportinėje veikloje džiugina detroitiečius ir LSK Kovas drąsiai didžiuojasi juos turėdamas savo eilėse.

Detroito LSK Kovas
Valdyba

SKAUTAI

• Australijoje šių metų gale rengiama Tautinė Stovykla lietuviškosios skautijos 40 m. sukakčiai atžymėti. Stovyklos rengimo komisiją sudaro Rajono vadovas, Seserijos vadeivė, Brolijos vadeiva, jūrų psktn. A. Gabas, vyr. vlt. V. Vaitkus, vyr. sktn. K. Kuzmickas. Komisijai talkininkauja "Aušros" tautininkas v. s. "V. Kišonas, "Vilniaus" tautin. sktn. V. Neverauskas ir Geolongo vietininkas vyr. sktn. P. Šileris. "Džiūgo" tautininkas psktn. E. Pankevičius pakvies-tas Australijos TS rengimo k-jos pirmininku, o vyr. sktn. B. Dainutis stovyklos viršininku.

Australijos rajono TS numatoma praversti Viktorijos valstybėje tarp 1958 m. gruodžio 27 d. ir 1959 m. sausio 10 d.

• Melbourne (Australijoje) "Džiūgo" tuntas atšventė šv. Kazimiero sukaktį. Iškilmės pradėtos pamaldomis, o paskui iškilminga sueiga šv. Jono parapijos didžiojoje salėje. Vilkiuko įžodį davė E. Žiogas ir J. Petkevičius.

Šiemet gražus būrelis skautų baigė sktn. A. Zubro vadovaujamus lituanistinius kursus. Jiems tautininkas suteikė teisę dėti Tautinį ženklą. Tž buvo Australijos rajono vado v. s. A. Krauso įteikti skautams-tėms; psktn. V. Adomavičiui, psl. A. Fišerui, sktn. K. Kazlauskui, psl. R. Krausaiti, psl. A. Paragytei, sktn. N. Ramanauskui, V. Savickui, sktn. V. Šalkūnui ir psl. A. Žižiui. Įskaitant pernai gavusius Tž, "Džiūgo" tuntas turi dabar per 20 skautų, dvidešimtį šį ženklą. Svečias australas įteikė 9 skautams specialybę ženklus, kuriuos pastarieji įsigijo stovyklos metu laikydami egzaminus.

Jis kalbėdamas pasidžiaugė lietuvių skautų pažanga ir įvertino tėvų bei bičiulių tautos svarbą.

METROPOLITAN OPERA PUBLIC HALL • APRIL 21 to 27

Apr. 21—Eugene Onegin Apr. 22—Madama Butterfly Apr. 23—Samson et Dalila Apr. 24—Aida Apr. 25—Barber of Seville Mat. 26—Don Giovanni Eve. 26—Otello Mat. 27—Faust

TICKETS \$1, \$3, \$4, \$5, \$6, \$7, \$8 — NO TAX

NORTHERN OHIO OPERA BOX OFFICE

UNION COMMERCE BANK — EUCLID AT 9TH

skautijai. Psktn. A. Fišeris skaitė referatą apie šv. Kazimierą.

Tuntininko įsakymais padaryti pakeitimai tunto vadijoje, įtraukiant priaugusias pajėgas. Sktn. A. Kazlauskas paskirtas tunto adjutantu, sktn. N. Ramanauskas — "Margio" draugovės draugininku, sktn. V. Šalkūnas — vilkiukų draugininku ir psktn. V. Adomavičius — tunto lauzavedžiu. Sueiga užbaigta nuotai-kingu lauzu.

• Australijos rajono vado įsakymu, kovo 4 d. Perth, Vakarų Australijoje, įsteigta skautų vietininkija. Vietininku paskirtas psktn. Leonas Beitmanas, savo laiku buvęs Neumuensterio tautininkas Vokietijoje.

DETROIT

SANTAROS AKADEMINIS SAVAITGALIS DETROITE

Balandžio mėn. 26-27 d.d. Detroit, Western YMCA patalpose — 1601 Clark, įvyks Santaros studijų dienos, kurių tema paimta iš Santaros antrojo įstato "Tautinis sąmoningumas ir jo kovos dvasia". Pagrindines paskaitas skaitys Vyt. Kavolis ir Dr. J. Kaunas.

Visuomeninės veiklos klausimais bus praves-tas pranešimų ciklas, kuriame dalyvaus V. Adomavičius, G. Gedvila, E. Zabaraukaitė, moderuojant Z. Rekašius. Šeštadienio vakare įvyks nuotai-kingas jaunimo su-batvakaris su šokiais.

Visi santariečiai bei besidomintieji kviečiami šame sąskrydyje gausiai dalyvauti.

PAVYKES STUDENTŲ SUSIRINKIMAS DETROITE

Kovo mėn. 30 d. Lietuvių Studentų Santaros Detroito skyriaus pastangomis buvo suauktas Detroito studijuojančių susirinkimas, kuriame buvo pristatytos trys studentų organizacijos bei panagrinėti būdai jų tampsniam bendradarbiau-mui. Apie Studentų Ateitininkų Sąjungą kalbėjo J. Soliūnas, apie Akademinių Skautų Sąjungą D. Sepaitė, o apie Lietuvių Studentų Santarą A. Iljasevičius.

Susirinkimas išreiškė pageidavimą, kad minimų organizacijų pirmininkai susitiktų kartu su Lietuvių Studentų Sąjungos Detroito skyriaus pirmininku ir išneštų rezoliuciją visų šių organizacijų centro valdyboms, kad šią

AR NEVERTA PASVARSTYTI?

Kartą darydamas svarbų nutarimą Amerikos garsus prezidentas Woodrow WILSON yra išsitaręs, kad "visuomet naudoju ne tik savo protą, bet ir tą, kurį galiu pasiskolinti". Ta mintis yra labai reikšminga investavimo srityje. Visi pastebime esančią INFLIACIJĄ ir mūsų uždėjamą bei taupomą pinigų pirkimo galios mažėjimą. Padėtis reikalauja rimtesnio ap-svarstymo ir veikimo.

Dauguma finansinių ekspertų prieina nuomonės, kad reikšmingai sutinkamas INFLIACIJOS pavojus tik pasirenkant tinkamus investavimus. Paskutiniu dešimtmėčiu yra tiek Amerikoje tiek Kanadoje labai paplitęs investavimas į investavimo fondus — MUTUAL FUNDS.

MUTUAL FUNDS yra visiems taupytojams prieinami ir įgalina žmones dalyvauti Amerikos galingos industrijos pelnyse. Tuo pačiu rizikos momentas sumažinamas iki minimumo.

Visą informaciją teikiame lietuviškai bei angliskai be įpareigojimų — Rašykite:

Vardas, Pavardė
Amžius
Adresas

KING MERRITT & CO. INC.
FOREIGN LANGUAGE DEPT.
391 Grand Avenue
ENGLEWOOD, New Jersey

vasarą būtų imtasi žygių dėl bendros vasaros stovyklos ar bent dėl savaitgalinės išvykos.

CHICAGO

RENGIA POBOVI-VAKARIENĘ

Maloniai kviečiame menininkus ir jų bičiulius į L. A. Menininkų Klubą ruošiamą pobūvį-vakarienę, kuri įvyks balandžio 19 d., šeštadienį, 7 val. v. Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois.

Moteris, vyrus ir jaunimą prašome pasipuošti tautiniais drabužiais ir dalyvauti tautinių drabužių konkurse.

Už gražiausius tautinius drabužius bus skirtos vertingos premijos. Be to, dar numatoma meninė programa ir šokiai. Biletai tik prie kasos. Kaina \$3.50.

Tuo pačiu laiku bus dail. V. K. Jonyno 50-ties metų jubiliejinės meno parodos ir L. A. M. Klubu ramovės atidarymas. Pobūvio dalyviams su taut. drabužiais ir parodą jėjimas laisvas. Bus at-dara Čiurlionio galerija.

Pelnas skiriamas L. A. M. Klubu ramovės įrengimui ir Č. galerijai meno kūriniams įsigyti.

Norintieji dalyvauti pobūvyje ir tautinių drabužių konkurse prašomi įsiregistruoti iki balandžio 12 d.: L. A. ART CLUB 5647 So. Wood St., Chicago 36, Ill. Tel. PR 6-4324.

Valdyba

RAŠYTOJO M. KATILISKIO PADEKA

Mieli mano bičiuliai, lietuviškos knygos skaitytojai ir mylėtojai,

Kadangi neturėjau progos Jums salėje viešai padėkoti už Jūsų dovaną ir nuosirdžius sveikinimus, noriu nors šiais keliais žodžiais pasakyti kaip gera žinoti, kad "Miškais ateina ruduo" susilaukė tikros mūsų skaitytojų meilės ir pripažinimo. Kol yra mūsų tokių žmonių, kaip Jūs, nebaisus yra vargas bei visokios negandos ir aš jaučiu galėsiąs ir kitose savo knygose kalbėti apie mūsų žemę ir mūsų žmones, nes rašančiajam nėra didesnio pasakatinimo, kaip žinojimas, kad skaitytojas jo laukia ir jį suprantą. Tebūnie tad šis mano žodis kartu ir mano padėka bei užtikrinimas Jums, kad lauksiuosi per vėjus ir miglas, tegeisdamas pasidalinti su savo mielais skaitytojais literatūriniu žodžiu, kaip vienas mūsų bendro likimo ir vargo brolis.

VAISTAI NUO KRAUJO INDŲ UŽSIKIMSIMO

"U. S. News and World Report" praneša, jog daugelis žmonių nustebo, išgirdę, kad prez. Eisenhoweriui ir kitoms širdies atakų aukoms duodami nauji vaistai drauge yra ir žiurkių nuodai. Vaistai esą atrasti sugedusiuose dobiuose, kai jais būvę šeriami gyvuliai. Žiurkėms jie esą mirtini, o žmonėms sumažina kraujo užsikimšimo pavojų.

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

RELIABLE FURANCE AND SALES SERVICE COMPANY

10220 St. Clair Ave.

Call GL. 1-4799

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

JOHN LARSEN REALTY REALTORS

4169 Pearl Road

SH 1-3448

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

HERB KAY CO.

SERVICING GAS STATION EQUIPMENT

2416 Bridge Avenue

SU 1-0102

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

Commercial

Industrial

C. SAM DREYER — PAINTERS

Cleveland's Better Painter

HE. 1-3750

Brush

Spray

Kelionė į Pacifiko kraštus (20)

Pas Poželą, Matulevičių, Gučių

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Po vaišių pas šauniąsias Adelaidės moteris, kitą dieną kelėmės anksti, kad užtektų laiko aplankyti ko daugiau vietos lietuvių. Mus paimti ir pavėžinti atvyko ponai Lapšiai. Tos dienos programoje buvome numatę keltų vizitą. Pirmiausia norėjome aplankyti p. Vladą Poželą, buv. Lietuvos vidaus reikalų ministrą a. a. prezidento Dr. K. Griniaus laikais. Jis čia yra įsikūręs ir jau senyvo amžiaus; Adelaidės lietuvių buvo jam surengę gražų paminėjimą, jis dabar turi 78 metus.

Bet pakelėję pirmiau dar sustojome pas V. Poželos žentą inž. V. Kmitą, kuris dirba vieno iš didžiųjų Adelaidės firmų — O'Connor and Sons — vėsinčių, ventiliatorių ir šilto oro instaliacijų įmonėje. Kmitas turi gražų namą. Jį apžiūrėję, pasikalbėję vienu kitu žodžiu su šeimininku ir susipažinę su p. Kmitienės-Poželaite, netrukus josios palydimi išvažiavome pas Poželą.

Maloniai nusiteikę ponai Poželos mūsų jau laukė, nes apie šį vizitą jiems buvo iš anksto pranešta. Jie gyvena naujai pastatytuose valdinuose namuose, kur užima pusketvirtą kambario. Kambariai visai moderniai įrengti, ir nuomos valdžiai tereikia mokėti tik po svarą (\$2.25) per savaitę. Nereikia rūpintis ir išorinė priežiūra, kaip žolės plovimu ar gelių apkarpymu, nes tai atlieka valdžios nusamdytas žmogus. Mat, visas šis didelis, kvartalo dydžio pastatas yra pensininkų namas, valdžios išlaikomas ir prižiūrimas.

Vladas Požela, nežiūrint gilaus amžiaus, atrodo visai gyvus, geros išvaizdos ir patenkintas. Sakos, kad iš gaunamos valdinės pensijos ir dėka suteiktų tokių aplinkos sąlygų visai patenkintas pats su žmona galys pragyventi ir džiaugiasi, kad nereikia prašytis paramos iš šalies. Ponia Poželienė mus pavaišino savo sodo vaisiais ir konservais. Sodą ir daržą ji pati tvarko. Tokio darbo, sako, praieityje nemokėjusi, bet dabar išmoko ir labai patenkinta. Tai jau duoda ne tik naudą, bet ir malonumą. Ponia gerai atrodo ir jaučiasi gerai.

Paklausiau p. Poželą, ką per dienas veikia, nes, kaip pensininkui, laisvo laiko turėtų nešti. Atsakė, kad jau yra parašęs savo atsiminimų pirmąjį tomą ir dabar ruošias rašyti antrąjį. Vadinasi, laiką sunaudoja labai naudingai, žinojau, kad ponui Poželai teko vaidinti svarbesnį vaidmenį lietuvių tautinio atgimimo sąjūdžioose, turėti daug nuotykių ir išgyvenimų, ir kairiųjų vyriausybės laikotarpį — būti labai jautrioje pozicijoje — vidaus reikalų ministeriu tuo

metu, kai Lietuvoje įvyko gruodžio 17 d. perversmas. V. Požela daugelio buvo kaltinamas, kad prisidėjęs prie tos padėties sudarymo, kuri krašte išaukė nepasitenkinimą ir privėdė prie perversmo.

Visą savo gyvenimą V. Požela yra buvęs socialistu, kaip Lietuvoje vadinta, socialdemokratu. Žinojau, kad mūsų pažįtos kai kuriais klausimais yra skirtingos: esu taip pat social'us ir demokratas bet ne socialdemokratas, o gal galima pasakyti — tautinis demokratas, (nacionaldemokratas), tautietis, tautininkas... Bet man ne tas rūpėjo. Esame lietuviai, išlaikyti po pasaulį, ir mums būtų geriau, jei, nežiūrint šokių tokių ideologinių skirtumų, įprastume lietuvių pirmiausia ieškoti lietuvių, patrioto, vienu ar kitu būdu dirbusio ir tebedirbančio lietuvių tautos labui.

Tokį brangų lietuvišką jausmą, kaip ir tikėjimą, aš radau ponų Poželių širdyse ir tikrai džiaugiasi, galėjęs susipažinti su vienu iš lietuviškojo socializmo veteranų. Sunku buvo skirtis, bet pagaliau reikėjo, nes dar turėjau daug ką susipėti aplankyti. Palinkėjau p. Vladui Poželai dar ilgo amžiaus ir sveikatos užbaigti savo sumanymus, o jo žmonai tokios pat geros ir linkmos nuotaikos, kuri mus supo šio gražaus vizito metu.

Tada užsukome pas p. Jurgį Matulevičių, kuris čia yra stambus namų statytojas, gaunąs daug kontraktų iš valdžios, ir nuosirdus lietuviškų organizacijų rėmėjas, ypatingai J. Gučiaus teatro grupės, o taip pat neįvykusių aukotojas visokiems lietuviškiems reikalams. Dabar jis ant gražaus sklypo statosi itin elegantišką namą, jam kaštuosiant per 20,000 austr. svarų. Dvigubai daugiau kaštuotų, jei nepats statytųsi. Jau užbaigtas ir naujoji namų privati maudymosi baseinas, namo sienos ir stogas taip pat baigti. Šildymas bus grindyse, taip pat kiekviename kambaryje vėsintuvai. Tokio stiliaus namų esu matęs Miami Beach, Floridoje, ir toks namas pasistatytų, kaip jį ruošia p. Matulevičius, pas mus Amerikoje kaštuotų apie \$200,000.

J. Matulevičius dar jaunas vyras, užsilauginęs rusų barzdą. Radome poną, jį ir draugus besimaudančius savo baseine. Tai jau stipriai čia įsigyvenęs vyras, laikomas turtingiausiu lietuviu visoje Australijoje. Lietuviai juo didžiuojasi ir jam labai dėkingi, kad jis gyvena ir dirba ne tik savo kišenei, bet visada jautrus kultūriniam lietuvių planams.

Australijos lietuvių tarpe jis

Vokietijuje, Dornbach miestelyje, kuris yra Swarzwaldo miškuose, tik moterys perėmė priešgaisrinę apsaugą. Vyrų, visą laiką dirbanti už miestelio ribų, tų pareigų negali eiti.

laikomas tokiu, kaip, pvz., Chicagoje turime pp. Mackevičių, Kuraitį, Balzeką, Pakelį, Budriką, naujakurį Lieponį bei kitus, kaip Philadelphiaje Cheledeną, Kaniušį, Brooklynne Garšvą, Ginkų, Bostone Kas-Kasmauską ir panašius. Yra nauda ir garbė lietuviams, kada iš jų jau pirmoje išievių kortoje iškyla tokių garbių ir darbščių asmenų, kurie savo finansinį išsilimą nepalieka vien sau, bet tai, ko patys nesuvaltoja ir nesuvalto, didesnis sumomis paskiria lietuvių remti.

Adelaidės kolonijoje lietuvių kultūrinis gyvenimas reikiama bene stipriausiai visoje Australijoje. Šalia Pulgio Andriūšo, kaip literatūrinės "institucijos", čia veikia p. Juozo Gučiaus vedama lietuvių teatro grupė. Nuvykome jo aplankyti.

Juozas Gučius yra aktorius profesionalas, tačiau visą savo veiklą daugiausia paskyręs režisūrai. Jis yra ilgai dirbęs Kauno valstybiniame radijone, kaip per radiją statomų veikalų režisierius ir daugelio jų autorius. Jo žmona, ponia Gučienė-Binkevičiūtė, taip pat profesionalė dainininkė ir dainavimo mokytoja. Abu čia labai gražiai gyvena ir aktyviai dirba savo srityse. Juozas Gučius septynerius metus išlaikė lietuvių teatro trupę, suruošė daugybę pastatymų, o taip rengė spektaklius su savo trupe ir australų visuomenei (anglų kalba). Kaip minėjau, jam finansiskai daug padeda J. Matulevičius, pas mus Amerikoje kaštuotų apie \$200,000.

PADEKITE SAVO MYLIMIESIEMS LIETUVOJE PINIGAIS
Speciali kaina 10 rublių už \$1.00
Daugiausia \$50.00 mokėtis \$5.00
už bet kurią sumą nuo \$10.00 iki \$50.00.
PILNAI GARANTUOTA PRISTATOMA PER 2 SAVAITES
KVITAS PAROPINAMAS
GRAMERCY
744 BROAD STREET,
Room 925
NEWARK, N. J.
Licensed by Dept. Banking & Insurance
and bonded with \$20,000.000 — Jūsų apsauga.

levičius, o ponia Matulevičienė prisideda kaip aktorė.

Gučius man parodė keliolika spausdintų programų, kurių viena, V. Alanto veikalas "Aukštadvaris", spausdinta anglų ir lietuvių kalbomis. Anglų kalba Gučiaus trupė yra pastatiusi Henri Devernois The Bronze Lady ir The Crystal Gentleman; du kitus — Box and Cox, The Proposal, trečią stambų 3 akty, 12 paveikslų komediją — The School for Wives. Visi pastatymai buvo atlikti anglų kalba, ir visi aktoriai buvo lietuviai. Australų laikraščiuose apie kiekvieną pastatymą būta gerų atsiliepimų. Tai sveikintinas darbas.

Kaip man buvo papasakota, prieš mano atvykimą, gruodžio 1 d. Australia Hall Adelaidėje buvo surengtas p. Gučienės atsisveikinimo koncertas, kuriame taipgi dalyvavo smuikininkas Pr. Matukas ir du metu dainavimą studijavusi jos mokinė p-lė Uknevičiūtė. Koncerto pilnas buvo skirtas lietuvių namams. Ponia Gučienė atsisveikino ne su Adelaide, bet su dainavimu koncertuose. Ji nori išeiti į "pensiją" ir atsidėti tik dainavimo mokytojos darbu. (Adelaidėje būvo trys lietuvių dainininkės solistės — B. Rūkštelienė, Gučienė ir Vasiliauskienė. Rūkštelienė išvykus į Ameriką, dabar kitai pasitraukus, belieka viena Vasiliauskienė, ta pati, kuri, kaip esu rašęs, turi didelių viešbučius...).

Gruodžio 14 d. Juozas ir A. Gučiai buvo surengę gražų pobūvį Liet. Bendruomenės namuose. Abudu jie neva jaučiasi, kad reikia pailsėti. Iš pasikalbėjimo tačiau gavau įspūdį, kad tie Gučiai poilsiai greičiausiai tegalės būti laikinai. Pailsėjęs jis vėl įsitrauks į naujus teatrinis darbus. Sprendžiu iš savęs: kiek jau kartų norėjau išeiti į "pensiją" nuo lietuviškų darbų, bet vis to negalėjau padaryti. Kai daug metų kokioje srityje praleidžiama, tai sunku iš jos galutinai išsivaduoti. Širdingai linkiu ir p. Gučiui, kaip po vasaros atostogų vėl sugrįžti prie naudingo jo dvasiai ir lietuvių darbo. Prisidedu

KAS TOJI RAŠYTOJŲ DRAUGIJA?

Taip paklausiau savęs, perskaitęs Rašytojų Draugijos balsavimų rezultatus, nes, kaip buvo skelbta, turėjo būti renkama geriausia praėjusių metų išleista knyga. Sekanti mano mintis buvo: — Jeigu dabar paimčiau premijuotąją knygą ir, kad ir pažodžiui išvertęs kelis eilėrašius, paskaityčiau juos savo kolegoms amerikiečiams, su kuriais neretai pasikalbame apie literatūrą, pastebėdamas, kad tai iš geriausios mūsų praėjusių metų knygos, jis manęs visu savo nuosirdumu paklaustų: kokio tada literatūrinio lygio yra jūsų kitos knygos?

Ir būtų teisūs, šitaip klausdami. Kaip galėčiau jiems paaiškinti, kad ir mes turime rašytojų, kurie parašo tikrai gerų knygų, kurios, išverstos į svetimas kalbas, atitiktų ne tik kultūringo skaitytojo, bet ir literatūros žinovų skonį. Kaip galėčiau įtikinti, kad 1957 metais pasirodė Mariaus Katiliškio "Miškais ateina ruduo" — knyga, ne tik anais metais geriausia, bet ir paskaičius nemaža metų atgal, tik deja, Rašytojų Draugijai taip neatrodžiusi.

Jie nepatikėtų, nes ir man pačiam sunku įtikėti, kad taip gali atsitikti. Šita pavyzdį duodu tik dėl to, kad jaunimui nuolat ir nuolat yra primenama, jog jis turi kiek galint daugiau ir plačiau kalbėti apie mūsų kultūrą ir jos laimėjimus kitataučių tarpe.

Nuo to laiko, kada pradėjau domėtis literatūra, ne tik lietuviškąja, pamačiau, kad pas mus viskas sukasi priešinga kryptimi. Pamačiau, kad bendros tiesos literatūroje ir kitose meno šakose, pas mus, su retom išimtim, arba visai nežinomos, arba sąmoningai paneigiamos. Ir todėl po šių metų premijos paskyrimo, arba sakymu nubalsavimo, klausimas, kas toji Rašytojų Draugija, man atrodo nėra juokingas, bet greičiau liūdnas. Nes, arba didesnės dalies šitos draugijos narių supratimas literatūroje neturi minimumo, arba jie

prie Derek Van Abbe, teatro profesorius laiško minčių, kuriomis jis aukštai įvertina Gučiaus darbus.

Ponai Gučiai siunčia sveikinimus dailininkui Kolbai ir Kolbienei-Gučūtei, inž. A. Binkui (Binkevičiui) ir Dižiūtei-Trečiokienei, visi Chicagoje... (Bus daugiau)

kažkodėl visai nesivarždami pameigia tiesą.

Nustebęs pirmojo balsavimo rezultatais, kada nevisiems tos draugijos nariams buvo aišku, kuri knyga premijuotina, ir laukdamas vadinamojo perbalsavimo, gyvai domėjausi spaudoje pasirodžiusiais straipsniais ir recenzijomis, liečiančiomis literatūrą. Du jų ypatingai sudomino mane. Pirmasis buvo "Naujiene", pavadintas "Spaudos pabiromis" ir pasirašytas tūlo Sinus.

Bendrai toks straipsnis turėtų sudominti psichologus, tačiau aš jame radau kelis, gal per apsirikiimą parašytus sakinius, kuriuos noriu čia pacituoti. "Kas iš mūsų tikės, kad Tulauskaitė gavo tuos balsus už kūrybinę vertę? Niekas, nebent ji pati. Ji tuos balsus gavo už jos kūrybos lietuvišką nuosirdumą". ("Naujiene" 1958 m. kovo 12 d.). Du pacituotieji sakiniai yra be galo aiškūs, išskyrus paskutinįjį. Nes spaudoje prieš balsavimą buvo skelbta, kad renkama geriausia 1957 m. grožinės literatūros knyga, geriausia lietuviškos literatūros vertė. Ir po balsavimo Rašytojų Draugija tebeskelbia, kad už "geriausiąją" paskirta.

Kodėl Rašytojų Draugija negalėjo atitaisyti savo nutarimo, ir vietoj "geriausio", pažymėti: — paskirta, kad ir p. Sinuso žodžiais kalbant, "už lietuvišką nuosirdumą". (Nors, sekant amerikiečių literatūrą, man dar neteko pastebėti, kad būtų skiriamos premijos už amerikietišką nuosirdumą). Bet ką galėjo ten išprausti, bet tik nepiktinauti tiesą.

Antrą, mane sudominusį rašinį radau šių metų vasario mėnesio "Aiduose". Tai gerb. poeto J. Aisčio vertinimas G. Tulauskaitės "Rugsėjo žvaigždžių". Kodėl sudomino? Nes jo paties ir kitų atsiminimuose apie jo kūrybos laikotarpį ir jo jaunystę skaičiau jį studijavusių literatūrą Prancūzijos universitetuose ir skaičiau jį gyvenusių ir tebe gyvenančių tik literatūrą, ir nebesu prantu, kaip šituos dalykus sunderinti su jo žodžiais. Jeigu mes po Salomėjos Neries nebeturime moterų poečių, tai nėra nė mūsų kaltė, nė gėda. Bet jeigu išrenkama viena, nekuo neišsiskirianti iš eilės kitų rašančių moterų tarpo, ir pasakoma, kad štai ji, neabejotinai pati didžiausia ir geriausia po jos negreit tokių turėsime; ir kai paskui skaitai citatas, kurios nieko bendro ne-

turi su įvertinimo turiniu — yra visai nesuprantama.

Tokio pobūdžio kalbėjimai apie knygą yra grynai dviejų žmonių, dviejų prietelių reikalai ir turėtų būti sutvarkomi laisvais.

Tuo tarpu rimtas, ir visais atžvilgiais literatūriškai stiprus veikalas, M. Katiliškio "Miškais ateina ruduo", "Draugo" dienraštyje tebuvo paminėtas keliais sakiniais priduriant, kad jis jaunimui nerekomenduojamas. Man atrodo, kad ta jaunimo dalis, nors ir nedidelė, kuri skaito knygas, geriausiai apsisie be tokių rekomendacijų. Nes, jeigu ji rinksis skaitymui lietuviškas knygas pagal rekomendacijas, ir priims kiekvieną prietelišką recenziją pažodžiui, kaip autoriteto, jos literatūrinis skonis ir supratimas bus labai neaukšto lygio.

Studentas

ISIRINKITE A. S. TREČIOKĄ SLA VICEPREZIDENTU

Kad būtų sutaupyta daugiau pinigų ir laiko SLA narių naudai, kad SLA reikalai būtų atlikti gerai ir greitai, kad SLA apdrauda ir pašalpa būtų stipriausia, ir kad SLA narių reikalai būtų tinkamai apsaugojami, būtina reikia balsuoti už Albina S. Trečioką, dabartinį SLA Kontrolės Komisijos narį, į SLA Centro Viceprezidento vietą.

ALBINAS S. TREČIOKAS dirba SLA naudai daugiau kaip 30 metų. SLA seimuose jis buvo renkams į Finansų, Apšvietimo ir Kontrolės komisijas, kur jis pavyzdinai ėjo pareigas apie 15 metų. Jis taip pat be pertraukos yra SLA 245 kuopos ir 5-jo apskrčio valdyboje daugiau kaip 30 metų. Be to, jis yra New Jersey ir New Yorko valstybių pripažintas apdraudos žinovas. Todėl visi Centro Viceprezidento vietą.

SLA Pažangos Komitetas

ISTIKUS GAISRO NELAIME!

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkašinimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

ISTRAUKA IŠ ROMANO

VALDEMARS KARKLINŠ

Pasakojimas apie septynius laivus

Pirmasis Davio Tauno laivas, nors ir senas, dar buvo tinkamas plaukiojimui, kai iškėjo Jonaso Katrynos jauniausioji duktė. Su juo kapitonas ir atplaukė į vestuves, kuriuose buvo vienas iš laukiamų garbės svečių. Vestuvinių nebuvo daug, gal keletas tuzinų ir tie patys didesne dalimi Taunui nepažįstami: jaunojo draugai bei giminės, nes iš Liugų buvo vos keli. Todėl jis sėdėjo už stalo tylus, susimastęs ir gėrė daugiau nei įprastai, retkarčiais pažvelgdamas savo šviesiai pilkomis akimis į jaunuosius, sėdinčius stalgalvėje.

Gal Vilma nuotakos rūboose sukėlė jame senus atsiminimus, tačiau apie tai jis neprasitarė net jaunosios motinai, sėdinčiai priešais jį. Mergaitės metuose buvusi tikrai graži, Vilma ir dabar nebuvo praradusi dailumo ir patrauklumo, tik subrendusi, pilnai išsivysčiusiomis kūno formomis ir veido bruo-

žais, kuriuose rėžėsi liūdesys, įgytas gyvenimo patyrimo.

Daug kuomi ji priminė Katryną jaunystėje, bet ir skyrėsi nuo motinos liūdnamą rimtimi ir lėtai judesiais. Tačiau Davis tikriausiai tepastebėjo tik panašumą. Kai jis nukreipė savo žvilgsnį į Katryną, jo pilkose akyse niekas nepasikeitė, lyg jis tebežiūrėtų į tą patį veidą.

Vestuvės buvo geriamos dvi dienas, po jų svečiai pradėjo išsiskirstyti, ir liko tik keli jaunojo draugai bei bendradarbiai, gyvenę netoliese. O kapitonas Taunas dar nesiruošė į namus.

Ir tai atrodė truputį keistoka, nes niekas nebūtų galėjęs pasakyti, jog jis vestuvėse jautėsi jaukiai. Davis tik sėdėjo, retkarčiais persimesdamas vienu kitu žodžiu su pažįstamais, bet didesnę laiko dalį jis tylėjo ir lenkė stiklikus. O vienok išvažiuoti jis

nesiskubino. Gal vėjas jam atrodė nepalan-

kus senajam laivui, o gal atvežtųjų malkų kroviny's dar nebuvo iškrautas.

Trečios dienos vakare, kai paskutinieji svečiai išsiskirstė, šeimininkė pasilikusiems paklojo lovas. Didžiajam kambariui buvo likę tik trys žmonės. Taunas sėdėjo už stalo, pėrėmęs galvą rankomis, Katryna rinko indus nuo stalo, o kampe, prie pečiaus, snūduriavo senasis Pastaras, laukdamas kapitono, kuris buvo pažadėjęs jį laivu parvežti į namus. Ir šitoje tyloje Davis Taunas staiga prabilo:

— Katryna, kur tu dabar manai gyven-

ti?

Ji sustojo su indais rankose.

— Nežinau... Aš... — lyg nenorėdama, ji pradėjo: — Dar nepagalvojau apie tai. Pažiūrėsim.

Tačiau ji buvo apie tai jau galvojusi, ir šitas klausimas nebuvo malonus. Keista, kad Davis jį atspėjo. Ji stengėsi išsisukti nuo atsakymo, bet taip pat nenorėjo duoti su-

prasti, jog nežino, ką atsakyti. Todėl ji Tau-

nui tepasakė: "Pažiūrėsim". Davis pakilo ir atsistojo priešais ją.

— Mes abu esam pasilikę vieni ir jau-

nųjų žmonių gyvenimui neberekalingi. Sa-

kyk, kaip būtų, jeigu tu dabar eitum už manęs?

Kambaryje buvo vėlyvos valandos tyla, ir tuštuma, kurią palieka svečiai, išsiskirstę po vaišių. Tik Pastaras knarkė, nukoręs galvą kėdėje prie pečiaus.

— Davi, ar tu rimtai kalbi, ar?... —

pradėjo Katryna.

Bet žvilgtėrėjusi į Tauną, ji tuojau pamatė, kad kapitonas negirtas. Jeigu nesenai dar jis ir buvo tankiai kilijos stiklikus, gėrimo tvaikas atrodė gerokai jau išgaravęs. Šitas svaigulys, kuris dabar spindėjo jo akyse ir kaito ruduose skruostuose, buvo kitoks.

Katrynos rankos pradėjo virpėti, ir ji, priėjusi prie stalo, padėjo indus.

— Mano namas didelis ir tuščias, — tęsė kapitonas, susimastęs žiūrėdamas į Katryną. — Mums užteks jame vietos abiem.

— Nežinau, Davi... Ką vaikai pasakys,

kažkodėl visai nesivarždami pameigia tiesą.

Nustebęs pirmojo balsavimo rezultatais, kada nevisiems tos draugijos nariams buvo aišku, kuri knyga premijuotina, ir laukdamas vadinamojo perbalsavimo, gyvai domėjausi spaudoje pasirodžiusiais straipsniais ir recenzijomis, liečiančiomis literatūrą. Du jų ypatingai sudomino mane. Pirmasis buvo "Naujiene", pavadintas "Spaudos pabiromis" ir pasirašytas tūlo Sinus.

Bendrai toks straipsnis turėtų sudominti psichologus, tačiau aš jame radau kelis, gal per apsirikiimą parašytus sakinius, kuriuos noriu čia pacituoti. "Kas iš mūsų tikės, kad Tulauskaitė gavo tuos balsus už kūrybinę vertę? Niekas, nebent ji pati. Ji tuos balsus gavo už jos kūrybos lietuvišką nuosirdumą". ("Naujiene" 1958 m. kovo 12 d.). Du pacituotieji sakiniai yra be galo aiškūs, išskyrus paskutinįjį. Nes spaudoje prieš balsavimą buvo skelbta, kad renkama geriausia 1957 m. grožinės literatūros knyga, geriausia lietuviškos literatūros vertė. Ir po balsavimo Rašytojų Draugija tebeskelbia, kad už "geriausiąją" paskirta.

Kodėl Rašytojų Draugija negalėjo atitaisyti savo nutarimo, ir vietoj "geriausio", pažymėti: — paskirta, kad ir p. Sinuso žodžiais kalbant, "už lietuvišką nuosirdumą". (Nors, sekant amerikiečių literatūrą, man dar neteko pastebėti, kad būtų skiriamos premijos už amerikietišką nuosirdumą). Bet ką galėjo ten išprausti, bet tik nepiktinauti tiesą.

Antrą, mane sudominusį rašinį radau šių metų vasario mėnesio "Aiduose". Tai gerb. poeto J. Aisčio vertinimas G. Tulauskaitės "Rugsėjo žvaigždžių". Kodėl sudomino? Nes jo paties ir kitų atsiminimuose apie jo kūrybos laikotarpį ir jo jaunystę skaičiau jį studijavusių literatūrą Prancūzijos universitetuose ir skaičiau jį gyvenusių ir tebe gyvenančių tik literatūrą, ir nebesu prantu, kaip šituos dalykus su-

nderinti su jo žodžiais. Jeigu mes po Salomėjos Neries nebeturime moterų poečių, tai nėra nė mūsų kaltė, nė gėda. Bet jeigu išrenkama viena, nekuo neišsiskirianti iš eilės kitų rašančių moterų tarpo, ir pasakoma, kad štai ji, neabejotinai pati didžiausia ir geriausia po jos negreit tokių turėsime; ir kai paskui skaitai citatas, kurios nieko bendro ne-

turi su įvertinimo turiniu — yra visai nesuprantama.

Tokio pobūdžio kalbėjimai apie knygą yra grynai dviejų žmonių, dviejų prietelių reikalai ir turėtų būti sutvarkomi laisvais.

Tuo tarpu rimtas, ir visais atžvilgiais literatūriškai stiprus veikalas, M. Katiliškio "Miškais ateina ruduo", "Draugo" dienraštyje tebuvo paminėtas keliais sakiniais priduriant, kad jis jaunimui nerekomenduojamas. Man atrodo, kad ta jaunimo dalis, nors ir nedidelė, kuri skaito knygas, geriausiai apsisie be tokių rekomendacijų. Nes, jeigu ji rinksis skaitymui lietuviškas knygas pagal rekomendacijas, ir priims kiekvieną prietelišką recenziją pažodžiui, kaip autoriteto, jos literatūrinis skonis ir supratimas bus labai neaukšto lygio.

Studentas

Delibes Coppelia Bostone

Nuostabių įvykių įvyksta mūsų amerikiniame gyvenime. Štai, Chicagoj pastatyta jau antra opera, o Bostone tuo pat metu (kovo 15 d.) trijų veiksmų baletas Delibes Coppelia. Savaimė suprantama, jog tai yra neeiliniai darbai ir neeiliniai mūsų kultūrininkų užsimojimai. Gal tai galima pavadinti žingsniais, kurie bus giliau įsipažinęs šion Atlanto pakraščio žemėn.

Jau keleri metai Bostone dirba T. Babuškinaitis - Vasiliauskienės vadovaujama Baletu Studija. Su ta savo studija T. Babuškinaitis čia parengė jau ne pirmą baletą spektaklį. Pradėjusį rodytis So. Bostone baletininkai koncertais, pernai vienoj miesto centro geresnėj salėj jį parodė atskiras baletų scenas, turėjo pilną salę žiūrovų, daugiausia amerikiečių, ir susilaukė labai gražių vertinimų. Tas jį paskatino imtis dar sunkesnio uždavinio — pastatyti ištisą baletą veikalą.

T. Babuškinaitis pasirinko Delibes Coppelia, tą patį baletinį kūrinių, kuriuo savo gyvenimą pradėjo nepriklausomas Lietuvos Baletu Teatre. Ji tikrai intensyviai dirbo ištisus metus ir, štai, kovo 15 d. puikioj John Hancock salėj jos darbas susipindė jo rampos šviesose.

Bostone pastatytoji Coppelia — mokinių spektaklis, tačiau jis sudarė žymiai pakilęs ir geresnį įspūdį, negu buvo galima iš mokinių laukti. Tai T. Babuškinaitis-Vasiliauskienės pastangų vaisius ir nuopelnas. Šiame darbe ji pasireiškė kaip baletmeisterė, neatitrukusi nuo iškilaus baletu teatro tradicijų ir meninio lygio. Spektaklio vientisumas ir disciplina, atskirų šokių statymas, darnūs kordebaletų šokiai, pantomiminės vaidybos nuosakumas, toks svarbus baletu, rodo, T. Babuškinaitis - Vasiliauskienė savo meną gerai išmano ir yra neeilinė klasikinio šokio mokytoja bei baletu studijos vadovė. Tegu gerieji meno dievai nuo jos nenusigrįžta ir tegu jos studija Bostone pasiekia dar gražesnių meninių laimėjimų ir dar didesnio garso.

T. Babuškinaitis savo studijoje turi jau toli klasikinio baletu mene pažengusių mokinių. Tiems pažangiesiems ir buvo patikėti pirmieji Coppelios vaidmenys. Coppelios šoko ir vaidino tikrai talentingas pantomiminis aktorius William Barnum, Swanhilda grakšti ir techniškai jau pajėgi Diane Comi, Franža gabus ir puikios išorės šokėjas Paul Wallace, burmistrą simpatingas aktorius Theodore Nelson. Atskiruose šokiuose stipriai pasireiškė Dorothy DeLutis, Ursula Swinow, Thomas Shanton ir kt.

Zinoma, Swanhildos vaidmuo Coppelios baletu yra atsakingiausias, iš šokėjos reikalaujamas nemaža ištvėrimumo ir kūrybinio pajėgumo. Diane Comi, šokusi Swanhildą, ir savo grakščia išore, ir savo talentu, ir savo vidumi pasirodė kaip tokia balerina, kuri klasikinio šokio mene, jei tik atsidėjusi dirbs, gali pasiekti didelių meninių laimėjimų. Valda, scena su Franžu, scena su Coppelium, Pas de deux su Franžu ir Variaciją Diane Comi pašoko su įsijautimu ir gracija, sukūrė tikrą ir grakštų Swanhildos vaizdą, susilaukė daugiausia plojimų salėje. Jos partneris Paul Wallace, šokęs ir vaidinęs Franžą, sudarė gerą ansamblį, savo šokius atliko švariai ir su įsijautimu. Gerai paruošti ir techniškai įspūdingai atlikę šokiai buvo Czardas ir La Priere, kuriuos šoko Dorothy DeLutis, Ursula Swinow ir Thomas Shanton. Darniai ir grakščiai šoko kordebaletu jaunimas, o taip pat sklandžiai savo variacijas atliko mažametės mergytės, jauniausios baletu studijos mokinės.

Coppelios dekoracijos darė dail. Vikt. Andriūšis. Dar neseniai iš sunkesnės ligos pakilęs, jis, kaip visuomet, pasirodė esąs elegantiško skonio, giliomis meninės kultūros ir gerai savo darbą išmanęs scenos dekoratorius. Jo sukurtos Coppelios dekoracijos priminė geresnius Valst. Teatro pastatymus Kaune. Nenuostabu, kad po spektaklio scenon atėjo eilė žiūrovų, panūdusių pamatyti žmogų, kuris sukūrė Delibes baletu dekoratyvinį apipavidalinimą. Šokėjų drabužius, pagal dail. Vikt. Andriūšio eskizus, siūdino pati T. Babuškinaitis-Vasiliauskienė. Aišku, jie buvo darnūs su dekoracijom ir sudarė spalvinį spektaklio vientisumą.

Delibes Coppelia Bostone buvo ryžtasi parodyti tokią, kokią ji rodoma baletu teatruose — su atitinkamom dekoracijom, tam reikalui siūdiniais stilingais drabužiais ir orkestru. Kaip matėm, scena ir šokėjai buvo aprenkti. Deja, pačiu sunkiausiu metu, bene keturias savaites prieš spektaklį, T. Babuškinaitis ištiko nemalną smūgį — širdies liga susirgo jos vyras Jonas Vasiliauskas, žinomas mūsų baletu artistas. Jo liga Coppelios statymo darbus labai pasunkino, nes Jonas Vasiliauskas yra T. Babuškinaitis Baletu Studijos administracinis vadovas. Jam susirgus, visų pirma susikomplicavo orkestro samdymo reikalai. Kai orkestro laiku nebuvo, tai negalėjo atvykti ir dirigentas Vyt. Marijošius, kuris buvo pasižadėjęs Coppeliaj diriguoti. Nėra abejonės, šis baletu spektaklis Bostone bus pakartotas gal dar šį pavasarį, o gal ateinantį rudenį. Tada, tikėkim, vėl bus stiprus J. Vasiliauskas, susiras ir orkestras.

Šį kartą Coppelios orkestrą sudarė Hazel Hallet — fortepionas, Izidorius Vasyliūnas — smuikas ir Ralph Rorsman — fleita. Trio skambėjo darniai ir gražiai, bet, žinoma, negalėjo pakeisti orkestro.

Žiūrovų buvo beveik pilna John Hancock salė, gal tūkstantis asmenų. Delibes Coppeliajė priėmė šiltai ir palydėjo gausiais plojimais.

Spektakliui pasibaigus, baletmeisterė T. Babuškinaitis-Vasiliauskienė buvo apdovanota gėlėmis ir kt. dovanomis. Gėlių gavė ir spektaklio šokėjai. Linkėtina, kad antrasis Coppelios pasirodymas būtų toks, kokio norėjo jos statytoja T. Babuškinaitė — su orkestru ir dirigentu Vyt. Marijošium prie pulsto.

St. S.
A p d rauskime lietuviybę. Per savaitę paskirkime 192 centus ir pasiūkime Dirvai. Tada ji pradės eiti tris kartus per savaitę.

Mes daug pinigų išleidžiame sveikatos ir gyvybės apdraudai. Kodėl neapdrausti lietuviybę ir tam reikalui paskirti per savaitę 192 centus. Ir tau tereikės mokėti tik vienus metus, o apdraudą galios visam amžiui.

Juozas Butvila

Tik Dirvą skaitydamos sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS I SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS.

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)

PAGAL SUTARTĮ, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISĖTA SIŪSTI SIUNTINIUS I VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokama firmos įstaigoje. Siuntinius galite atsiųsti paštu. SIŪSTI GALIMA TIK NAUJUS DAIKTUS.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS. KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS. ĮSTAIGOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PREKIŲ.

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.

Klientų patogumui skyriai atidaryti sekančiuose miestuose:

116 East 7th Street, New York, N. Y. Tel. YU 2-0380

11339 Jos. Campau Detroit 12, Mich.	900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio	632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa.	332 Fillmore Ave. Buffalo 6, N. Y.
Tel. TOWnsend 9-3980	Tel. TOWer 1-1461	Tel. WALnut 5-8878	Tel. MOhawk 2674

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRĄ

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

PARASĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

PARAMAI PENKERI METAI

A. KIRSONIS

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas Parama pradėjo veikti 1953 m. kovo mėn., taigi prieš 5 metus. Penkerių metų laikotarpis besikuriančiai kredito įmonei yra trumpas laikas, tačiau ir per tą trumpą laiką Parama padarė tokią pažangą, kuri verta paminėti.

Pradėjusi savo operacijas vos su keliolika narių ir keletu šimtų dolerių, Parama per trumpą laiką išaugo į gausią kooperatininkų šeimą. Šiuo metu Paramoje yra per 1000 narių-šerinkų, ir kooperatyvo aktyvai siekia \$450,000.

Šiandieną per 1000 Paramos narių, laikydami sutauptas savo banke, gauna 4% už laikomus pinigus indėlių sąskaitose ir 5% — šerų sąskaitose, ko nė vienas kitas bankas nemoka. Šimtai Paramos narių, skolinamiesi Paramoje, moka ¼ mėnesiui palūkanų nuo nesumokėtos paskolos sumos. Visi Paramos nariai turi nemokamą gyvybės draudimą už santaupas, laikomas Paramoje iki \$1000, pagal atitinkamas amžiaus grupes iki 70 metų amžiaus, ko nė jokia kita kredito įstaiga neduoda.

Palūkanos už duodamas paskolas ¼ mėnesiui yra palyginti nedidelės. Čia noriu pastebėti, kad kalbant apie palūkanų procento didumą, tenka priimti dėsiningai skaičiavimo metodus. Daugelis kredito įmonių priskaito palūkanas iš anksto ir pridėda prie paskolos sumos, gautą sumą padalina iš mokėjimų skaičiaus. Tokiu skaičiavimo metodu imamos palūkanų procentas pasidaro daug didesnis.

Pavyzdžiui, už \$1000 paskolą, gražinant paskolą per vienus metus ir mokant kas mėnesį lygiomis dalimis, skirtingais skaičiavimo metodais priskaitoma:

už paskolą	6%	priskaitant	palūkanas iš anksto \$	60	metams
"	9%	"	"	90	"
"	12%	"	"	120	"
"	¼	mėnesiui	Paramos būdu	48.77	metams

Čia tenka pastebėti ir kitas ypatybes, susijusias su paskolų gražinimu. Paramos paskolas galima gražinti bet kuriuo laiku, yra apdraustos 100%. Visi Para-

terminui nesuėjus, ir tokiu atveju palūkanos priskaitomos tik iki gražinimo dienos. Paskolos gavėjas žinantai neša atsakomybę paskolos negražina. Tačiau, paskolos gavėjui mirus, paskola iš žirantų neiškomama, nes visos Paramos paskolos yra apdraustos, ir tokiu atveju paskolą Paramai sumoka draudimo įstaiga. Jokia kita kredito įmonė tos lengvatos neturi, ir paskolą tenka sumokėti žirantams.

Paramos nariai, laikydami pinigus indėlių sąskaitose, gali atlikti visus savo mokėjimus čekiais, kaip ir kiekviename kitame banke, mokėdami 1/3 mažiau už patarnavimą.

Paramos kapitalą sudaro narių sutauptos indėlių ir šerų sąskaitose ir rezervo fondas, kuris sudaromas iš kasmet skiriamos į tą fondą nemažiau kaip 20% metinio pelno, ir visi įstojamieji mokesčiai.

Asmeninės paskolos nariams duodamos iki \$3000 išsimokėjimui per trejus metus. Ipotekinės paskolos duodamos iki \$10,000, neviršijant 60% turto vertės.

Vasario mėn. 28 d. Paramos narių sutauptos viršijo \$441,000, rezervo fondas \$6942.00, išduotų paskolų nariams suma per \$337,000, kitos investicijos per \$40,000.

Per savo veikimo laikotarpį Parama yra išdavusi per 1 milijoną dolerių paskoloms, taip pat ir kitos sąskaitų pozicijos sudaro jau milijonines apyvartos sumas.

Parama, lygiai kaip ir kitos krašto kredito įmonės, yra registruota valdžios įstaigoje, turi savo statutą ir veikia pagal Kanados Kredito Draugijos įstatymus bei nuostatus ir yra valdžios įstaigų kontroliuojama. Paramos visos išduotos paskolos yra apdraustos 100%. Visi Para-

mos aktyvai taip pat 100% apdrausti nuo visų galimų nuostolių — vagystės, apipalėsimio, iš-eikvojimo, gaisro etc.

Kredito operacijos reikalauja iš Paramos valdomųjų organų geros ir teisingos orientacijos, ypač paskolas išduodant ir jas gražinant. Bendrai paėmus, Paramos kredito politika per pastaruosius 5 metus buvo vedama tiksliai ir apdairiai.

Paramos valdomuosius organus 1958 m. sudaro: Valdyba — pirmininkas J. Strazdas, vicepirmininkas V. Meilus, išdinkas A. Kirsonis, sekretorius S. Gri-galiūnas, narys ir kartu reikalų vedėjas P. Šernas.

Kredito Komitetas — pirmininkas F. Senkus, sekretorius S. Banelis, narys P. Budreika.

Priežiūros Komitetas — pirmininkas Aug. Kuolas, sekretorius K. Dalinda, narys A. Jucys.

Kartu tenka paminėti, kad Parama šiuo metu jau turi du nuolatinius tarnautojus — P. Šerną ir A. Statulevičių ir veikia 5 dienas savaitėje. Operacijų laikas iš ryto kasdien, pirmadienį, penktadienį, nuo 10 val. iki 12 val., vakarais pirmadieniais ir penktadieniais 5 v. 30 min. iki 9 v. v., antradieniais 7-9 val vakaro.

Yra didelio pagrindo tikėti, kad per sekančius 5 metus Parama padidins savo operacijas dvigubai ar trigubai.

TORONTO

• Kovo 29 d. vakare netikėtai mirė savanoris-kūrėjas Edvardas Kasperavičius. Velionis Lietuvoj tarnavo geležinkelį žinyboj. Buvo linksmo ir taikus būdo. Jis paliko liūdinčią žmoną Jevą, dukteris: Sofiją ir Eleną, ir sūnus: Adolfą ir Vytautą. Palaidotas baldandžio 2 d. Šv. Kryžiaus kapinėse.

Tebūna lengva Tau, mielas Edvardai, prigludusi Tave Kanados žemė.

• Žurn. Henrikas Žemelis kovo 30 d. Toronto visuomenei skaitė įdomią paskaitą: "JAV ir Sov. Rusijos karių jėgų palyginimas". Klausytojams buvo pateikta nemaža kruopščiai surinktos medžiagos. Pabaigoje, darydamas išvadą, trumpai nupaskavo mūsų veiklą tremtyje. Buvo iškelta sveikų minčių.

Pageidautina, kad panašiom temom paskaitų būtų daugiau suruošta.

P. V.

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Kučiauskas K., Baltimore	\$2.00
Valdukaitis V., Cleveland	7.00
Stulgis P., Chicago	1.00
Klimas M., Linden	2.00
Budreika J., Toronto	2.00
Bružas J., Cleveland	2.00
Merkys J., Hartford	1.00
Misiūnas A., Clawson	2.00
Čiurlionytė-Dovau,	
Cleveland	5.00
Bagdonas V., Chicago	2.00
Andrašiūnas A., Cleveland	2.00
Saladžius J., E. St. Louis	2.00
Garmas A., Cleveland	1.00
Račila J., Overland Park	2.00
Račila J., Cleveland	12.00
Malakauskas A., Waterbury	2.00
Juška K., Detroit	2.00
Macevičius N., Chicago	2.50
Barcas A., Bellwood	2.00
Jasys A., Columbus	2.00
Gudėnas J., Cleveland	1.00
Mikšys P., Cleveland	2.00
Gaudušas F., Chicago	2.00
Dr. Tallat-Kelpša F., Chicago	2.00
Masiulis B., Chicago	1.00
Jonušas B., Chicago	1.00
Mažeika V., Bethel Park	2.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

Ar įstoja i

V I L T I E S

draugija?

Peenemiundės baltieji pirštai

V-1 KRENTA I LONDONĄ

— Aš abejoju, kad viskas sklandžiai pasiseks. Man trūksta dviejų dienų!

Tokius žodžius vakar vakare išrėdė pulkininkas Wachtel savo dienoraštyje. Jis guli atverstas ant rašomojo stalo. Pulkininkas nervuojasi. Įtempimas ir jį veikia. Ar pasiseks? Kol kas šis klausimas tėra vieninteliai žodžiai dienoraštyje birželio mėn. 12-tą, 1944 m.: Kas ten bus parašyta pasibaigus šiai dienai?

Pro sunkias geležines duris į šefo patalpą įeina kapitonas Dahms. Pulkininkas pastumia šaudymo technikos karininkui cigarečių dėžutę.

— Ar generolas jau čia?

Armijos korpusi vadovaujantis generolas Heinemann žadėjo atvykti. Wachtel patenkintas, kad "senis" nori pats viską matyti. Tas vėliau sutauptų ilgus pasiaiškinimus, jei kas nepasisektų.

Iš garsiakalbio pasigirsta žinių pranešėjo balsas. 22 valanda. Vakarinės vokiečių radijo žinios: "Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša..."

— Dėmesio! Pasiruošite! — Kapitonas Dahms įjungia šviečiamąjį žemėlapi. Prieš juos gulį Londonas. Matosi kiekviena miesto dalis, kiekviena gatvė, Themse, Big Ben, Tower Bridge.

Telefono centralėje, Saleux bunkerio gilumoje, sužimba lemputės. Viena po kitos praneša baterijos: — Šūviui pasiruošę! — Dar pora minučių. Mirties tyla vadovietėje. Virš pulkininko Wachtel stalo užsidega raudona lempa.

— Dėmesio! Įsakymas startui! Dar keturios sekundės, trys, dvi, viena... nulis! — Tai yra "sekundė X", birželio mėn. 12-ta, 1944 metai, 22 valanda ir 4 minutės.

Staugdamas pirmasis V-1 apleidžia katapultą. Su žariničiais raudona ugnies uodega, 1200 metrų aukštyje, skrenda virš Kanalo Londono link. Pilkas, ir lėktuvą panašus šovinis su savim neša vieną toną sprogstamos medžiagos.

V-1 tarška kaip senas motociklas blogame kelyje. Cherbourg'an išlaipinimui sustiprinti vežamieji kariai pakelia galvas. Ar tai ne koks drąsus pilotas skuba su savo degančia mašina namo? Bet štai pasirodo nauja ugnies juosta, trečia, ketvirta.

Pirmas puolimas nesėkmingas

Virš Londono giedri žvaigždėta naktis. Labai šilta. Dauguma gyventojų miega prie atidarytų langų. Jie miega ramiai, nes jau keli mėnesiai nebuvo oro aliarimo. Bet šią naktį jie nusigandę pasoka iš miego. Sirenos kaukia, bet priešlėktuvinė artilerija nesaudo. Keletas stiprių sprogimų ir vėl viskas ramu. Londoniečiai sėdi rūsiuose. Jie laukia. Nieko daugiau neatsitinka.

Bet kas tai buvo? Prožektoriai ilgai dar ieško danguje. Trijose vietose dega. Didžiame Temzės lankе vienas V-1 "nušlavė" visą gatvės pusę. Čia stovėjo namas to britų karininko, kuris prieš porą savaičių Amiens mieste turėjo pagrobti vokiečių V-1 šefą — pulkininką Wachtel. Keistas likimo žaidimas. Pats pirmasis V-1 antpuolis sugriauza jo namus.

Tik 6 val. 30 minučių atšaukiamas aliarimas. 10-tą valandą, po parlamento nepaprastą posėdžio, radijas duoda paaiškinimus. Pirmą kartą panaudojamas žodis "missiles".

Visuotinės nepasisekimas! — Šiuos žodžius dar prieš 12-to birželio vidurnaktį išrėdė pulkininkas Wachtel į dienoraštį. V-1 ugnies krikštas nepavyko. Tik penki ar šeši "paukščiai" apleidė rampas. Daugiau kaip 90 pozicijų turėjo pranešti uždavinio neįvykdę.

Priežastis visur ta pati. "Paukščiai" nebuvo laiku paruošti. Vienoje trečio dalinio pozicijoje net sprogo garo variklis. Nors ir šimtus kartų daržinėse buvo teoretiskai kartojama, bandoma, pratinama, bet nenaudojant tikrojo šovinio praktikoje, nepasisekė. V-1 nėra paprasta granata, kurią galima ant pečių užsikelti, patrankos kameron įstumti ir uždarius iššauti.

Dabar skambina korpas. Štabo šefas, pulkininkas Walter, reikalauja paaiškinimų. V-1 šefas kartuoja tai, ką jis sprendžiamame posėdyje, korpo štabe Maison la Fitte, yra pasakęs: "Man truko dviejų dienų!" Nors V-1 šefas buvo iškėlęs savo abejones, korpas davė įsakymą šaudyti. Dvi dienas per anksti.

— Už pasekmes aš nesimu jokios atsakomybės! — baigia pokalbį pulkininkas Wachtel.

Jau anksty rytą skamba specialusis telefonas. Slaptuoju laidu iš Fiurerio Vyriausios Būstinės kalba generolas pulkininkas Jodl. Vyriausioji karo vadovybė yra nemaloniai nusivylusi. Ji nori žinoti, kodėl pirmasis V-1 antpuolis tebuvo toks trumpas ir silpnas.

Ramiai atsako pulkininkas Wachtel:

— LXV armijos korpas įsakė pradėti šaudyti 12-to birželio, 22 valandą ir 4 minutės. Mano nuomonė ir pateiktį abejojimai nebuvo išklausyti. "Rumpelkammer" — iš anksto sutartas dešimties dienų pasiruošimo laikas, dar nebuvo pasibaigęs!

Wachtel teisiamas

Dvi dienas V-1 šefo vadovietėje viskas ramu. Bet tai tik ramybė prieš audrą. Birželio 15-tos dienos rytą bunkeryje pasirodo svetimi karininkai:

— Kur yra šefas?

Kapitonas Dahms atsako:

— Ponas pulkininkas Wachtel yra savo patalpoje, trečioje durys. Aš pranešiu apie jį atvykima.

— Nėra reikalo! — jam atrežiama. Karininkų grupė, jų tarpe keletas karo teismo inspektorius, užpildo siaurą koridorių. Kapitono Dahms jie neprateidžia. Beveik nepasibeldę, atidaro duris ir sueina vidun.

Pulkininkas žiūri į slaptosios žvalgybos majoro Heidschuch veidą. Tai yra tas pats karininkas, kuris jį iki šiol saugojo nuo priešo pinkių, kuris jam davė tas keturias pavarde, uniformas, patarė auginti barzdą. Bet šiandien Heidschuch nori visai ko kito. Jis pageidauja, kad pulkininkas Wachtel atsakytų į keletą klausimų. Tačiau tai tik mandagus pasiteisinimas, nes pravedamas pilnas tardymas.

Pulkininkas Wachtel negali ir jam nieko kito paaiškinti, ko jis jau nebuvo pasakęs korpusi bei vyriausiajai karo vadovybei. Kaltina jį korpus? Karinės slaptosios žvalgybos majoras prasiitaria, kad pulkininkas laikomas atsakingu už nepasisekusį V-1 ugnies startą. Jam grėšias karo teismas.

Dar tardymui besitęsiant, atvyksta generolas von Gyldenfeldt, inspektorius V-1 reikalams. Jis tuoj atskrido į invazijos sritį, kai tik išgirdo apie pulkininko Wachtel sunkumus.

Sportininkai kviečia

Šį šeštadienį ir sekmadienį, balandžio mėn. 12-13 dienomis, įvyksta aštuntųjų Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto Varžybų žiemos ratas. Rungsis krepšinio, tinklinio ir stalo teniso, vyrų, moterų, jaunių, berniukų ir mergaičių komandos.

Sios varžybos, savo dalyvių skaičiumi, bus istorinės. Dalyvaus virš 350 sportininkų. Vyrų krepšinyje dalyvauja aštuonios komandos. Net moterų krepšinis nebuvo populiarus.

Pravesti per dvi dienas tiek daug rungtynių yra išnuomotos 4 salės. Visų varžybų finalinės rungtynės prasidės po iškilmingo akto Cathedral Latin High School salėje — 2056 East 107 St. Akto pradžia 12 val., sekmadienį, balandžio mėn. 13 d. Parade bus išsiriškiavę visi varžybų finalistai.

Iškilmingame akte bus atitinkamai paminėta dvidešimt metų sukaktis nuo pirmosios pasaulio lietuvių olimpiados, įvykusios Kaune. Visos sportinės varžybos ir vyks tų sukakčių ženkle.

Cathedral Latin salė turi 900 sėdimų vietų. Tat čia, be susigrūdimo, galima bus lenkvai sekėti visas varžybas. Šeštadienį, balandžio mėn. 12 d. toje salėje bus pravestos vyrų krepšinio žaidynės. Visų kitų varžybų salės yra skelbiamos šiame laikraštyje, atskirai dedamose žiniuose.

Varžybų metu, šeštadienio vakare, Sv. Jurgio parapijos salėje, įvyks žaidynių vakaras. Programa išpildys sportininkų bičiuliai — V. Matulionis ir V. Bakūnas.

Clevelando sportininkai deda visas pastangas vaishgiam ir globojančiai pasitikti skaitlingus svečius ir padaryti tas dvi dienas lietuvių sportuojančiam jaunimui nepamirštamas. Tačiau spor-

tininkai vieni to negali atlikti, jiems būtina reikla plačiosios Clevelando lietuvių visuomenės paramos.

Sportininkai, kaip ir visi kiti, įgauna papildomo entuziazmo, jei mato, kad jų darbu bei pasisekimu domimasi plačiosios visuomenės.

Jei jie, atvažiuavę 500-600 mylių, turi žaisti pustuščioje salėje, — sunku juos pripašyti kitai ilgai kelionei.

Diskutuoti pačią didžiausią mūsų problemą — jaunimo klausimą, visi labai mėgstame ir nesigailime gražių patarimų. Sporto varžybos duoda galimybę kiekvienam tautiečiui padaryti mažą, bet labai svarų ir nepamainomą indėlį — bent keliom valandom aplankyti žaidynes, pabūti jų sportinio bendravimo žiūrovu.

Neužmirškime, kad didžiausia pagalba lietuviškam jaunimui yra: remti tai, ką jaunimas natūraliai mėgsta, ir aktyviai domėtis jaunimo darbais.

Mes tikimės, kad Clevelando visuomenė aktyviai domėsis Clevelando žaidynėmis, nes clevelandiečiai domisi savuoju jaunimu.

Ar jau
įstojai į

VILTIS

Stogų taisymas

Dengiam naujus ir pataisome senus stogus. Greitas pataisymas apdraskytų stogų. Darbas garantuotas.

LATVIAN ROOFING CO.

1263 Churchill Rd. Dieną šaukti EN 1-2120, g. vakarais HI 2-5926

Generolas greitai patikrina padėtį ir sustabdo prieš Wachtel nukreiptus šniūkstiniėjimus. (Vis dėlto V-1 šefas 9-to lapkričio, 1944 m. teismams Berlyne specialaus teismo, bet čia jis pilnai išteisinamas).

Anglai nusigąsta

Nemaloni scena baigėsi. Pulkininkas Wachtel ir jo vyrai šaudė toliau. Naktį į 16-tą birželio, nuo 23 val. 17 min. tuzinai V-1 apšaudė rampas. Šis pirmasis didysis antpuolis pasisekė, kai lėktuvais skubiai buvo iš Penemundės atskraidinti inžinieriai, kurie perėmė techninę vadovavimą. Stebėtojai praneša stiprų V-1 veiksmingumą. Virš Londono kyla gaisrų dūmų stulpai.

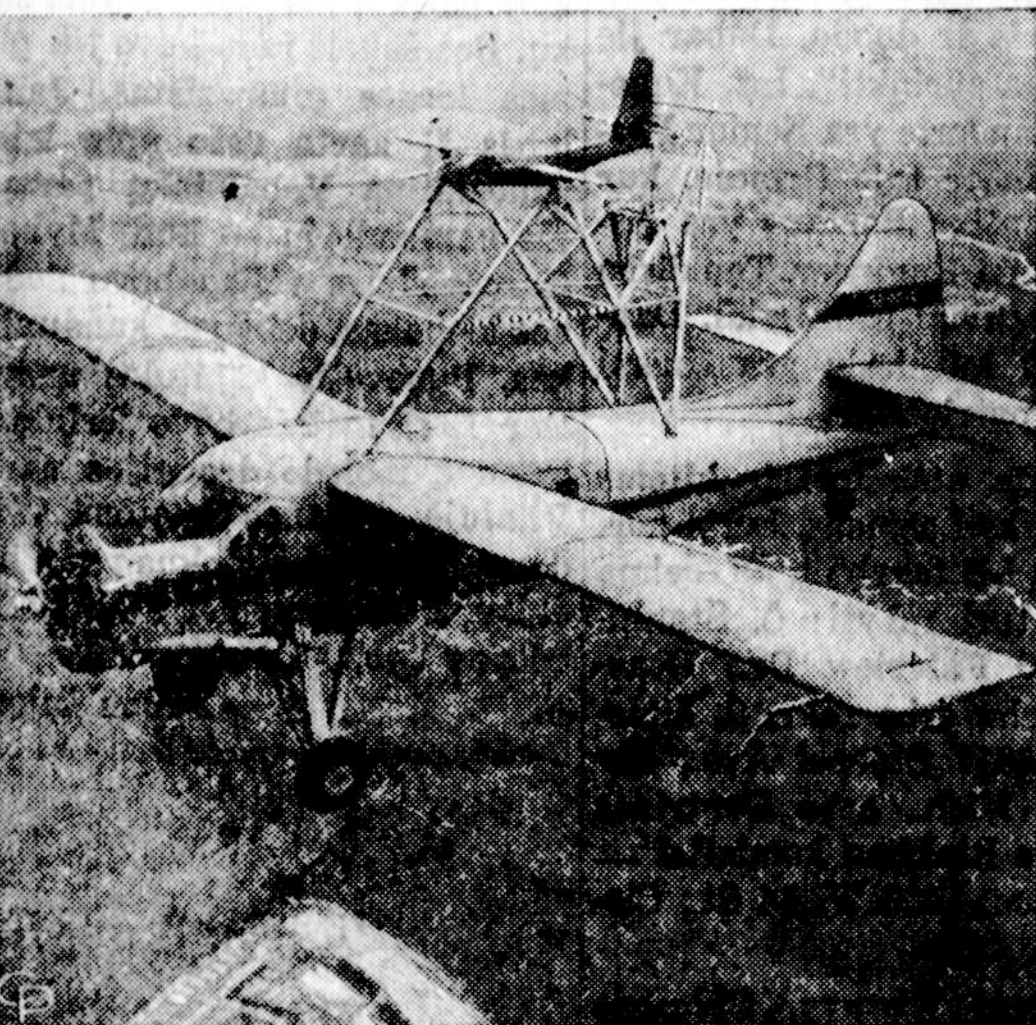
Angliją apima nepaprastas išgastis. Visas džiaugsmas apie pavkusių invaziją dingsta. Jau pirmomis valandomis evakuojama milijonas londoniečių. Winston Churchill skubiai tariausi su geriausiais radaro žinovais apie įmanomas gynybos priemones.

Birželio 17-tos dienos rytą išplaukia Home Fleet kreiseriai. Jie sudaro kanale ištisą radarą grandinę. Stiprų siūstuvų bangos skrodžia eterį. Jei tai teisybė, kad V-1 vairuojami radijo pagalba, tai jie turi nukristi Anglijos nepasiekę. Tačiau V-1 šoviniai nekrenta.

Anglai pakabina tūkstančius balonų. Tas jau veikia geriau. Dalis V-1 atsimušia į lynus ir nukrenta. Bet ir vokiečiai nenaudoja. Jie pritvirtina prie "paukščių" aštrius plieno juostas, kurios balonų užvaras kaip siūlus suplausto.

Dabar anglai bando visai ką kita. Jie sutelkia prie Londono dar niekad nebuvusį skaičių priešlėktuvinės artilerijos. Ir jei tik radaras parodo bent vieną atskrendantį "paukštį", šaudoma kiek vsmzdžiai išneša. V-1 masiniai numušamas. Anglija atsikvepia. Anglai net džiaugiasi, kai pastebimas keistas reiškinys: dalis V-1 šovinių netik nukrenta, bet kai kurie pasuka atgal!

(Bus daugiau)

Bandydami naujus lėktuvus dažniausia juos bando oro tuneliuose, bet viena Kanados ben.lovė juos išbando virš kito lėktuvo pakelę.

Clevelande APYLINKĖSE

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas įvyks antradienį, balandžio mėn. 8 d., 7:30 val. Main Library, 325 Superior Ave. Bus skambinama Shubert, Liszt ir Debussy kūriniai.

Algis ir Vilija Dundai,

atvykę iš Australijos, Velykų šventės viešėjo Clevelande Gaidžiūnų šeimoje. Algis, inžinierijos mokslus baigęs, Australijoje esančių General Motors fabriko vadovybės atsiųstas į JAV dviems metams gilintis studijose ir susipažinti su projektavimo metodais. Vilija, jo žmona, yra Gaidžiūnienės pusseserė, į JAV atvykusi pas vyrą prieš pusantros savaites. Būvodami Clevelande aplankė ir p. Smetonų šeimą, kur per Velykas buvo susirinkę daug clevelandiečių.

p. Matulevičiai, iš Toronto,

per Velykų šventes viešėjo Clevelande pas savo artimus mokslo ir profesijos draugus E. ir K. Gasparaičius.

SLA 14 kuopos

rinkimai į Pild. Tarybą, įvykę balandžio 1 d., davė tokius rezultatus: į prezidentus — už J. R. Verbalį 22, P. P. Dargį 11 balsų; į viceprezidentus — A. S. Trečioką 22, J. Maceiną 11 balsų; į sekretorius — M. J. Viniką 24 balsai; į išdėininkus — A. Čapliką 31, Norą Gugienę 2 balsai; į izdo globėjus — J. Arlauską 27, E. Mikuziūtę 9 ir S. Briedį 6 balsai; daktarus kvotėjus — Dr. S. Biežį 31, Dr. P. Zalatorių 3 balsai.

Tame pačiame susirinkime išrinkti delegatai į SLA Seimą, įvykstantį š. m. liepos mėnesį Chicagoje: Jonas Brazauskas, Vytautas A. Brazulis, Mikalina

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos reitais paveikslais iliustruotą Lietuvos karių atsiminimus iš vairyų laikų.

Metinė prenumerata \$5.00: rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21. N. Y.

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juožą Mikonį,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygy platinotojus ir pas leidėia: L. J. Končius, 534 Broadway, So. Boston 27, Mass. 223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai. Kaina \$5.00

Dunduraitė, Justinas Misėikas, Marė Misėikienė, Antanas Praškevičius, Antanas Šimkūnas ir inž. Pijus J. Žiūrys.

Sumanymų bei pasiūlymų rezoliucijoms paruošti išrinkta komisija iš Jono Brazausko, Vytauto A. Brazulio ir Stasio Lazdinio. Susirinkimas sutarė visus 14 kuopos narius rūpinus klausimus, kurie keltini SLA Seime, drauge aptarus valdybai su sumanymų komisija bei Seimo delegatais, paruošti rezoliucijų formą ir perskaityti įvyksiančiame seime.

Rinkiminis SLA Pildomosios Tarybos pareigūnų ir Seimo delegatų susirinkimas praėjo įdomiai ir gyvai, jame atvirai pasisakyta dėl dabartinių SLA trūkumų, taip pat aptarti ir būdai tiems trūkumams šalinti.

8-ųjų Š. Amerikos ir Kanados
Lietuvių Sportinių žaidynių

finalinės varžybos įvyks sekmadienį, balandžio mėn. 13 d. CATHEDRAL LATIN HIGH SCHOOL salėje, 2056 E. 107 St. Iškilmingas aktas, paradas ir olimpiados priesaika prasidės 12 val. Tuoj po iškilnių seks pačios jdomiausios varžybos, kuriose paaiškės geriausios jaunių, moterų ir vyrų krepšinio ir tinklinio komandos. Dovanos bus įteikiamos nugalėtojams po kiekvienų varžybų.

Šių žaidynių proga yra įsteigiama nauja pereinamoji taurė moterų tinkliniui. Šią dovaną sportininkams aukoja Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkė.

Visuomenės ir sportininkų
susipažinimo vakaras

įvyks šeštadienį, balandžio mėn. 12 d., 8 val. vakare Sv. Jurgio Parapijos salėje. Šokiams gros puikus profesionalų orkestras. Kiekvienam bus proga susitikti daug senų pažįstamų ir taip pat susipažinti su naujais žmonėmis, nes į Clevelandą šiam savaitgaliui suvažiuoja masės sportininkų ir svečių iš plačiosios Amerikos ir Kanados. Vakaro gerą nuotaiką ir puikius prisiminimus garantuoja ir tas faktas, kad jo ruošimą ir pravedimą apsiėmė L. V. S. RAMOVES Clevelando skyrius, visuomet ateinąs sportininkams, ir bendrai jaunimui, į pagalbą.

**JUOZO KAMAČIO
IR JONO BALEIKOS,
ST. CLAIR SHOE STORE,
12915 St. Clair Ave.**

Batų ir odos parduotuvė, didelės batų pasirinkimas ir žemesnės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida.

Batų taisymas paimamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.

Telefonas: GL 1-5875, buto — GA 1-7658.

Clevelando ALTO skyriaus
metinis susirinkimas

šaukiamas 1958 m. balandžio mėn. 13 d. 11:30 val. lietuvių sveatinės apatinėje salėje.

Bus metinis valdybos pranešimas, diskusijos dėl pranešimų, naujos valdybos rinkimai ir kiti klausimai.

Visų organizacijų, draugijų ir kitų vienetų, priklausančių ALT skyriui, prašoma prisijusti atstovus.

P A D E K A

Ruošdamas savo kūrinių parodą Clevelande ir apie tris savaites ten gyvendamas, radau tiek daug nuosirdumo, paramos ir globos, kad jaučiu malonią pareigą pareikšti viešą padėką visiems manimi ir pačia paroda besirūpinusiems:

ALB Clevelando Apylinkės Valdybos pirmininkui p. J. Virbaliui ir Valdybos nariams — p. J. Damušui, F. Eidimtui V. Kasperavičiūtei ir J. Zemačiui už meno parodos globojimą ir suruošius susipažinimo vaišes; ALB Centro Valdybos pirmininkui p. S. Barzdukui už parodos atidarymą ir reikšmingą kalbą; p.p. Vytautui ir Norai Brazuliams už globojimą savo jaukiuose namuose per visą Clevelande buvimą laiką ir už vispusišką pagalbą; p. Ignui Malėnui už didelę jo asmenišką talką, parodą ruošiant; kun. P. Džigoraičiui už nuolatinį bendradarbiavimą ir pagalbą; poniai Daukantienei, p. Gailiūšytei, V. Kasperavičiūtei ir A. Baniui už taktininkavių parodos metu; "Dirvos", "Draugo" ir "Naujienu" Redaktoriams už moralinę paramą ir informavimą; p.p. inž. Pijui ir Hipatijai Žiūriams, dail. Vytautui ir Aldonai Raulinaičiams, J. Virbaliui ir Igno Gataučio šeimai už nuosirdų vaišingumą; p. inž. E. Bartkui, gydytojams — p.p. J. Balčiūnui, A. Juškei, A. Martui, V. L. Ramanauskui, Z. Sabataičiui, J. Sukarevičiui, o taip pat p.p. H. F. Kapny, A.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ
TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. masinose dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumulatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

THREE WAY
PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymą ir dekoravimo darbus iš lauko ir vidaus.

Lietuviams daroma nuolaida.

J. ir E. Ignatavičiai

677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius: apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PRANEŠAMA...
NATIONWIDE'S
naujas

ŠEIMOS
DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:
PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

Mikaliūnui ir J. Virbaliui už efektingą parodos rėmimą. Mano padėką visiems meno vertintojams bei mylėtojams, prisidėjusiems prie parodos pasisekimo.

Antanas Rūkštelė

P A D E K A

LVS "Ramovė" Clevelando Sk. Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, aukojusiems Lietuvos Laisvės Kovų invalidams. Tamsų auka palengvins jų gyvenimą. Kada mūsų tėvynei buvo sunku, jie palengvino mūsų gyvenimą įskovdami mūsų tėvynei Lietuvai ir mums laisvę.

Brangūs Karo Invalidai! Žemiau dedame geraširdžių clevelandiečių sąrašą, kurie Tamstų nepamiršo — auką skyrė:

\$15.00 — LB Clevelando Apyl. Valdyba.

Po \$10.00 — SLA 14 kuopa, Jankus Z., Jurevičius F., Civiņskas Vyt.

\$8.00 — Dumbaras J.

\$6.00 — Tallat-Kelpša K.

Po \$5.00 — Rydelis G., Dr. Ramanauskas, Gasparaitis K.,

Paibatas J., V. K. Barauskai, Kaklauskas J., Margevičius J.,

Smetonienė J., Dr. Stankaitis, Dr. Pautienius, DeRichter J., Šukys C. Paul, Valiukas K., Peckus

Z., Saukevičius Fl., Bielskus Al., Mikolūnas Petras, Židonis Pr. ir Juozaitis A.

Po \$4.00 — Ratkus M., Mikolūnas A.

Po \$3.00 — Jurgaitis P., Sargys L., Bruozis K., Žibertavičius G., Morkūnas K., Zakys A., Verbyla Ig.

Po \$2.00 — Spirikaitis A., Dautartas Z., Barionis V., Jurgelis V., Dautartas L., Gaizutis K., Cigas P., Gaška J., Damuševičius V., Laikūnas Al., Plečkaitis A., Bruozis K., Kazickas J. Vinclovas M., Andersonas V., Kaminskas F., Jurgaitis P., Kazėnas L., Juozaitis J., Skardis P., Loras(?) , Brazulis Vl., Balyš A., Brazis G., Daugėla J., Staple-Cle-

lūnas A.

Po \$0.50 — Česnavičius J., Mackus F., Krygeris J., Antanaitis J.

Po \$0.25 — Rakauskas A., Brazulis Vyt.

Viso surinkta auka \$356.40, kurie pasiūsti per LVS "Ramovė" Centro V-ba Karo Invalidams.

LVS "Ramovė" Clevelando Sk. Valdyba

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiausių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicoit 1-1763

936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Labai klaidingas įtarimas

K. S. KARIPIUS

"Margučio" kovo numerįje man labai artimas Dr. S. Biežis, rašydamas apie Chicagoje mirusį veikėją-laikraštininką Vinčą Jokubyną, paminėjęs, kad jis, 1903 metais atvykęs Amerikon, netrukus Chicagoje redagavo Tananevičiaus leidžiamą savaitraštį "Kataliką", 1916 metais A. B. Bartoševičiaus Clevelande leidžiamą "Dirvą", ir 1920 metais Miko Paltanavičiaus Worcester, Mass., įsteigtą "Amerikos Lietuvį" — pažymi, kad tie laikraščiai, kuriuose velionis Jokubynas dirbo skirtingais laikotarpiais 20 metų protarpįje, buvę prolenkiški!

Tie trys laikraščiai Dr. Biežiu buvo gerai žinomi, tačiau jis nuo savęs dar pabrėžė:

"Būdingas sutapimas ir tiesiog ironija! Šie trys laikraščiai neva skiriami lietuvių bei skieisti, o tikrumoje persūdyti lenkiškumu, siekiančiu lietuvių dar labiau sulenkinti. Jokubynui, esant tyram pratriotui, tatau negalėjo būti pakenčiama".

Kas tie leidėjai

Kad tu trijų laikraščių leidėjai būtų turėję tikslą "lietuvių labiau sulenkinti", niekas gyvas iki šiol dar nėra girdėjęs!

Chicago bankininkų ir "Kataliko" leidėjų Tananevičių aš nepažinojau. Tačiau jie išleido eilę reikalingų lietuviškų knygų, jie ir jų redaktoriai, jau po Jokubyno, dalyvavo lietuvių laikraštinių sąjungos steigime, ... kilus I pasauliniam karui buvo tarp pirmųjų darbuotojų Lietuvos Nepriklausomybės veikloje.

"Amerikos Lietuvis" leidėjo redaktoriaus Paltanavičiaus taip pat asmeniškai nebuvau suėjęs, bet "Am. Lietuviai" ir "Dirvai" esant vienlaikiams laikraščiams, su juo turėjau daug bendrų reikalų. Žinomas buvo jo ilgų metų darbas laikraščiuose ir organizacijose. Jis buvo vienas iš stiprių Tėvynės Myletojų Draugijos ugdytojų ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje darbuotojų.

Plačiau galiu pasakyti apie "Dirvos" leidėją A. B. Bartoševičių. Kilęs iš Pumpėnų miestelio, jis netaisyklingai lenkiškai mokėjo, kiek ir mes kiti. Susikalbėjo ir su rusais ir su kitais kaimynais, su kuriais darė biznį.

Gal Jokubynui teko patirti, kad Bartoševičius, aukdamas lietuvių parapijai, vokiečių parapijai, paaugojo ir lenkų parapijai biznio reklamos sumetimais. (Lietuviai žino daug žydų, kurie aukodavo lietuvių parapijoms, kad tos remtų jų biznį).

Bartoševičius pinigais rėmė vietos lietuvių organizacijas ir jų veiklą ir gausiai aukojo, kartu su visais, Lietuvos Nepriklausomybės kovai.

Įvairių biznių, taupymų banko savininkas, namų statytojas, pirkėjas, pardavėjas, panorą būti ir laikraščio leidėju. 1915 metais parapijiečiai pradėjo leisti laikraštuką. Pasiūlęs sukurti spaudos bendrovę ir juos, nusimanančius apie spaudos darbus, sukvietęs bendrovėn, 1916 metais pradėjo leisti 8 puslapių "Dirvą". Visa finansinė našta, aišku, gulė ant jo pečių. Bendrovę pavadino "Ohio Lithuanian Publishing Co.", kad Clevelande figūruotų vardas "Lithuania", ir tuo labai didžiavosi.

Kova prieš lenkus

Jokubynas Amerikoje rado lietuvių, jau pravedusių karštas atsiskyrimo nuo lenkų ir nuo jų parapijų kovas, bet dar reikėjo daug dirbti lietuvių susipratimui išugdyti. Jis ir kiti susipratę patriotai ta linkme ir dirbo.

Todėl Dr. Biežis privalėjo būti atsargus ir nesakyti: "Šie trys laikraščiai, neva skirti lietuvių bei skieisti, o tikrumoje persūdyti lenkiškumu..."

Anksčiau, vartydamas "Kataliką" ir vėliau "Dirvos" vienlapi "Amerikos Lietuvį", neradau juose lenkiškumo dvasios. Na, o kada kuris nors lietuvis pastebėjo "Dirvą", "persūdytą lenkiškumu"?

Jeigu Jokubynas, pakviestas redaktorium, išsųk būtų gavęs sąlyga "Dirvą" vesti prolenkiškoje dvasioje, būdamas geru patriotu iš karto nebūtų sutikęs jos redaguoti.

Jis nesutapo su mūsų laikraščiais

Jeigu, neišbuves nė metų, 1917 metų pavasarį Jokubynas nuo "Dirvos" redagavimo pasitraukė, sakysim, pajutęs leidėjo reikalavimą dirbti prolenkiškai, tai redaktorium pakviestam buv. "Vienybės" redaktoriui Juozui Gedminui ir man, už kelių savaičių pakviestam jo padėjėju, būtų buvusi pastatyta ta pati prolenkiškumo sąlyga. Tačiau tas klausimas tada visiškai neegzistavo. Tokio pageidavimo nebuvo nei 1919 m., kai aš likau redaktorium, kada Dr. Biežis, atvykęs iš Clevelando Lietuvos nepriklausomybės reikalais, pažino "Dirvą" ir užsimezgė mūsų pažintis, užsitususi iki šiai dienai. Nebuvo nė mažo tarpelio, kada "Dirvai" būtų pasitaikę būti "persūdytai lenkiškumu". Taigi, Jokubyno tokie pasipaskojimai gana abejotini.

Jokubyną arčiau pažinusieji atsimena jo griežtumą ir savotiškas pažiūras į laikraštį. Jis niekad nesutapo su sunkiomis sąlygomis leidžiamų lietuviškų laikraščių biznio dvasia ir nesutiko prisitaikyti. Per savo ilgą gyvenimą, dar ir tada, kai stigo redaktorių, jis su jokiais laikraščiu nesuauogo. Kiti tapo ir savininkais, ir leidėjais-redaktoriais, ir jų pasiaukojimo dėka šiandien tebeturime laikraščius.

Šių dienų sąlygomis leidžiamo laikraščio redaktoriui, skelbimą gavus, dažnai prireikia koki

straipsnį atidėti kitam ir dar kitam numeriui, nes jei skelbimo neįdėsi tą savaitę, kitą už jį neapmokės. Jokubynui skelbimai laikraestyje buvo nereikalingas šlamštas. Paruošęs ir įdėjęs straipsnį, jei skelbimui prireikė vietos, jis nesutiko ne tik straipsnio palikti kitam numeriui, bet ir perkelti į kitą puslapį.

Už tai jam su "Dirvos" leidėju buvo persunku sugventi, ir jis iš "Dirvos" pasitraukė.

AR ŽINAI?

N. B-NĖ

Kas nustebina atvykusį į Peru sostinę Limą?

Peru sostinė Lima yra karšto klimato zonoje, bet oras ten visai malonus, nekarštas. Tai yra dėlto, kad Lima apie dešimtą mėnesių per metus nemato saulės. Lima yra prie pat jūros, vos apie 9 mylias nuo jos, čia pat netoli upė ir Andų kalnai. Dėlto Lima nuolat dengia labai tirštas rūkas, tarytum virš miesto gulėtų debesų klotas. Todėl, norint pamatyti saulę, reikia pavažiuoti kokių 25-30 mylių į kalnus arba į Limos priemestį Miraflores. Ir ten jau yra labai šilta.

Kuo yra garsi Perų valstybės sala Balistas?

Iš tolo ji atrodo visai balta, lyg būtų kalkinė, ir tą baltumą sudaro jūros paukščių vadinamų guano pulkai. Juos privilegija Humbolio srovės ten atnešamas milžiniškas žuvų kiekis. Apskaičiuojama, kad paukščiai per metus išgaudo apie 15,000 tonų žuvis.

Paukščiai per dvejus metus salą apkloja ligi 30 centimetrų labai gero mėslo klotu. Savo laiku arabai tos rūšies mėslo išaukino garsius vynuogynus, jį gaudami iš Persijos įlankos. Peru vyrausybė 1842 m. įvedė tą trąšų monopolį. 1859 metais jį eksportas siekė 15 milijonų pezu, t. y. tris ketvirtadalius viso krašto eksporto.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

KIETAI DIRBDAMAS DAUG LAIMĖJO

Pasikalbėjimas su inž. K. Pusniku jo 65 m. suktakties proga

Nedaud turime senosios kartos lietuvių, kurie paliko savo gimtinę bemoksliai ar savamoksliai, čia atvykę stropiai siekė mokslo. Nors ir sunkiose gyvenimo sąlygose, bet kietu lietuvišku užsispyrimu išsimokslino ir spėjo šiame krašte užimti aukštas, vadovaujančias vietas.

Tokių tarpe randame ir inž. Kazimierą Pusniką. Jo garbingos suktakties proga, patiekiau keletą klausimų, į kuriuos suktaktyvininkas mielai atsako.

— Papasakokite apie savo vaikystę.

— Gimiau 1893 m. lapkričio 17 d., Lopus km., Baisogalos valsė. Kėdainių apskr., iš tėvų Kazimiero ir Veronikos Pusnikų, smulkaus ūkininko šeimoje (apie 10 dešimtnių smėlėtos žemės). Augome keturi vaikai. Dvi seserys: Konstancija, Bronė ir brolis Petras.

Tėvas buvo kiek pasimokęs ar šiaip turėjo pasitikėjimą žmonėse, nes buvo renkamas į "vaistus", tai į "šaltysius" ar šiaip į kokiąs pareigas prie "volasties". Namuose būdavo retas, todėl ūkio ir namų darbai tekdavo atlikti mamutei, o vėliau mums, augantiems vaikams.

Petras, sulaukęs 17 m. išvyko Rusijon į anglių kasyklas uždarbiauti. Man, vos persitrus per 15 metų, atiteko visi namų ir ūkio darbai.

Po kelių metų brolis Petras sugrįžo. Tada pradėjome akmenų skaldymą. Skaldėme V. Komaro dv. jo vadinamuoju "palivarkuose" bei apylinkės ūkininkų laukuose.

— Kokių aplinkybių verčia mas palikote tėvų kraštą?

Neapykanta rusams. Bėgome, kad nereikėtų rusų kariuomenėje tarnauti. Taip pat jautėme artėjant karą. Keliauti dar paskatino Baisogalos par. klebonas a. a. kun. V. Bitė. Jis pasakė: "Vaikelai, bėk jei tik turi galimybę, gal ten būsi daugiau kam reikalingas?"

Tai buvo 1913 rudenį. Tada ir išvykau į Ameriką.

— Kaip kūrėtės Amerikoje?

— Atvykęs apsistoja Brooklyne, N. Y. pas brolį Petrą, kuris čia buvo anksčiau, prieš porą metų atvykęs. Tuo laiku radau darbą. Brolio Petro malonėje, negaunant darbo, teko išgyventi apie 7 mėnesius.

— Kas paskatino mokytis?

— Stebėjau, kad pasimokę žmonės geriau ir lengviau gyvena, negu bemoksliai. Be to, jau buvau baigęs Baisogalos rusišką pradžios mokyklą. (Lietuviškai visai neteko mokytis, išskyrus kiek pats per save prasimokiau).

Čia pagyvenęs apie 3 mėn., tapau jau "senu amerikonu", o darbo vis niekur nesurandu. Beieškodamas darbo, pastebėjau, kad be kalbos bus sunku susirasti pakankiamą darbą. Pradėjau dairytis, kur būtų galima anglių kalbos pramokti.

Brooklyne vakarinių mokyklų netrūko. Tuojau vakarais ir pradėjau anglių kalbos mokytis. Tai buvo pradžia mano mokslo.

— Kokias teko mokyklas lankyti?

— Nebuvo lengva. Nes visą laiką dienomis dirbau fabrike, o vakarais mokiaus. Anglių kalbos kursus lankiau du su puse metų. Vėliau pradėjau lankyti aukštesnę mokyklą (High School), kurioje mokė ir amato. Pasirinkau "mashinist" amatą, nes tai buvo arčiau mano "dušios".

Mokslas sekėsi gerai. Mokyklą baigiau per 3 metus su aukščiausiu laipsniu, kaip "Mashinister Tool & Diemaker".

Nors jau dirbau vienoje įmonėje, savo specialybėje, kaip mashinisto pagalbininkas, bet tuo dar nebuvau patenkintas. Toliau pradėjau lankyti "Heffley Institute", kurį baigiau per 8 metus, gaudamas "Mechanical Engineer" laipsnį.

— Kokiuose fabrikuose dirbote, kaip ilgai ir kokias pareigas tekė eiti?

— Dirbau keliuose fabrikuose ir keliuose geležies liejyklose. Gal būtų bereikalinga jas visas čia vardinti. Bet turiu pastebėti, kad tai man davė daug praktiško patyrimo dabartinei mano profesijai.

Čia suminėsiu tik svarbesnius fabrikus bei įmones, kuriose ilgėsi laiką dirbau: "Feins Tin Can Co.", kaip fabriko užvalda. "National Can Co.", vyriausio inžinieriaus padėjėju, vėliau, vyriausiu inžinierium. Dabar esu "E. W. Bliss Co." fabrike, Hastings, Mich. skyriaus vyriausiu inžinierium. Jame dirba apie 2000 darbininkų. Ši kompanija turi savo 7 fabrikus Amerikoje, vieną Anglijoje, vieną Prancūzijoje.

— Ar jums tenka būti komandiruotėje?

— Labai dažnai. Parduodame savo fabriko pagamintas mašinas. Siunčiam mašinas ir siunčiam inžinierius, mechanikus jas įmontuoti. Po išbandymo mašinos, gauni žinią, kad mašinos netvarkoje, blogai veikia, nėra no-

rimos produkcijos. Reikia varžuoti, patikrinti, surasti kliūtis, pašalinti. O kartais reikia paruošti darbininką joms operuoti.

Puerto Rico išbuva daugiau kaip 6 savaites. Ten kompanija buvo pardavus savo mašinų už kelius milijonus. Teko paruošti joms operuoti darbininkus.

Mexico City, Mexico, taip pat teko išbūti ilgesnį laiką, jau nekalbant apie Amerikos miestus.

— Girdėjau, kad esate patobulines mašinų, ką galėtumėte apie tai pasakyti?

— Taip, turiu du patobulintų mašinų patentus, bet jie užregistruoti firmos vardu. Mat, yra tokie nuostatai, kol dirbu firmoje.

— Jūs nekeitėte pavardės. Ar nekludė Jūsų tarnybai, ir kaip išstaria amerikiečiai?

— Šiuo klausimu savo gyvenime neturėjau jokio nesusipratimo. Asmenys, su kuriais man tenka dirbti ar turėti reikalų, visai gerai išstaria. O keisti pavardę dėl to, kurie ne tik kiti pavardžių neistaria, bet ir savo nežino kaip tarti, nemačiau reikalo. Aš myliu savo tėvo pavardę ir ją gerbiu. Kaitalioji pavardės nemačiau ir nematau reikalo.

— Jūs buvote užimtas savo profesiniam pasirošimui, ar turėjote laiko įsijungti į lietuvišką veiklą?

— Taip, kiek tik laikas leido, dalyvavau ten, kur anais laikais

buvau reikalingas. Parapijos chorė, St. Simkiaus vaidintojų grupė 1917-18 m., L. Mechanikų Sąryšio šerinininkas, Direktorių Tarybos sekretorius 1919 m., pirmininkas 1920-21 m., Lietuvių Tautininkų Klubu narys 1928 m., American Soc. of Mechanical Eng. nuo 1930 m. ir ALIA Sąjungos narys.

— Ar teko talkininkauti lietuviškai ir amerikinei spaudai?

— Rašiau daug techniniais klausimais ir paprastų korespondencijų Vienybei, Dirvai, ir keletą humoristinių straipsnių. Amerikinei spaudai nedaug rašiau.

— Gal ką papasakotumėt apie savo šeimą?

— Pirmą kartą vedžiau Petronę Stepulionytę, kuri 1949 m. lapkričio mėn. 17 d. mirė. Išaugino dvi dukteris: Oną ir Veroniką, abi vedusios. Duktė Ona jau augina dvi dukteris ir vieną sūnų, Veronika tuo tarpu nieko.

Antrą kartą vedžiau Adelę Burkauskaitę, Stanislovo ir Onos Burkauskų dukterį, kilusią iš New Philadelphia, Pa., su kuria dabar laimingai gyvenu.

Šios garbingos suktakties proga, mano nuoširdūs linkėjimai suktaktyvininkui — sveikatos ir sulaukti to laiko, kada galės laisvai aplankyti tą giminės kampeį — Baisogalą, kur paliko brangiausi ir gražiausi jaunystės prisiminimai.

K. B.

CHICAGO IR CICERO

• Oliui reikėtų duoti lietuvišką aukso medalį už gerus, teisingus ir labai tinkamu laiku pasakytus žodžius apie Lietuvį Bendruomenę, — pasakė Barzdukas kun. Dr. Jušai — LB spaudos komisijos pirmininkui. Dirvos bendradarbiui pagarba už tai, kad jis pasistengė tuos žodžius išlioti gauti ir greit visuomenei pateikti.

• Antanas Gintneris, žurnalistas ir pagrindinis Šaulių Sąjungos (neseniai atsikūrusios Amerikoje) darbuotojas, buvo užkviestas LB Spaudos komisijai pokvietyje į savo namus kovo 26 d. Jis pats yra aktyvus tos komisijos narys. Posėdžio svarbiausias tikslas buvo sureduaguoti atsišaukimą į Amerikos lietuvių LB tarybos rinkimų reikalą, kuris bus dalinamas visose Amerikos lietuvių kolonijose (bus atspausdinta 50,000 egz.). Pagrindines to atsišaukimo mintis nubrėžė Vaičiūnas. Galutinis suredagavimas pavestas p. Vaičiūnui ir p. Dau-niui.

• Inž. Eugenijus Likanderis yra suorganizavęs penkis būrelius Vasario 16 gimnazijos moksleiviams remti. Iki šio laiko tiems reikalams jis jau surinko ir išsiuntė \$2,825.00. Be to atskirai nuolat sėpia vieną moksleivį, kuris atrinkto į seniau buvusį turberkuliozinio pobūdžio negalavimą. Aš paklausiau poną Likanderį: "Kokiu būdu jums sekasi visa tai suorganizuoti?" — "Tai mano kolegų lietuvių inžinierių nuopelnas", kukliai atsakė inž. Likanderis. "Aš prašau aukoti. Jie pritaria ir duoda. Dabar jie net padeda surinkti". Inž. Eugenijus Likanderis yra Senior Project Engineer toje firmoje, kur inž. Eugenijus Bartkus yra Assistant Chief Engineer. Ten dirba net 34 lietuviai inžinieriai. Daugumas jų inžinierių yra žinomi lietuviai patriotai.

• Reikia atsiminti ir kitiems pasakyti, kad asmens, kurie nori balsuoti į LB tarybą ir PL seimą laisvais, turi rašyti: Č. Staniulis, 21100 Fairview Dr., Dearborn, Mich., arba sek. S. Simo-liūnas, 16817 Stoepel Ave., Detroit 21, Mich., arba Centrinės Apylinkės Rinkimų komisijai — J. Liudžius, 1456 W. 54 St., Cleveland 2, Ohio.

• Stasys Daunys, Chicago's apygardos Lietuvių Fronto bičiulių pirmininkas, skaitys paskaitą: "Amerikos lietuviai, jų

organizacijos ir Lietuvių Bendruomenė". Paskaita įvyks 1958 m. balandžio 11 d., 7:30 val., Lietuvių auditorijoje, 3185 So. Halsted St. Po paskaitos — paklausimai ir diskusijos. Daunys yra geras kalbėtojas. Verta paklausyti.

• Dr. Ašoklis Zenonas (Cicero), labai tylus, kuklus bet ir labai sėkmingas visuomeniškų reikalų tvarkytojas. Net keletą metų Dr. Ašoklis vis buvo perkankamas į Cicero LB pirmininkus. Šiuo laiku jis yra Cicero LB valdybos narys. "Nieko nesu tokio padaręs bei nuveikęs, kas būtų verta viešai kelti. Dirvą prenumeruoju. LTS nariu nesu", taip Dr. Ašoklis atsakė į Dirvos korespondento klausimus. Dr. Ašoklį pažįstu ir neabejoju, kad jo žodžiai nuoširdūs. Bet padaręs jis yra daug.

• Jonas Jasaitis, Amerikos Lietuvių Bendruomenės Chicago's Apygardos pirmininkas, užkviestas Spaudos komisijai posėdžio į savo butą 7252 So. Whipple St., Chicago 29, Illinois. Posėdis įvyks balandžio 9 d., 7 val. vakaro. Atskirų kvietimų nebus. Tai bus turbūt paskutinis posėdis prieš rinkimus. Svarbus ir įdomus.

• Petras Janulaitis, nuolatinis Dirvos skaitytojas ir Lietuvoje buvęs Lietūtkio direktorius, turi daug įdomių atsiminimų vabalninkėnams. Mat, Janulaitis savo visuomeninį gyvenimą pradėjo tuo, kad jis buvo Vabalninkų parapijos vargoninku ir choro vedėju. Dirvos korespondentas šakelė pažįsta Janulaitį iš anų laikų. Bet šakelė tada buvo tik pirmos klasės gimnazistas. Janulaitis šį kartą rašo apie labai įsidėmėtiną Vabalninkų parapijos kamendorių — kun. Mykolą Karosą, kurs vėliau buvo Seduvos klebonas, dekanas, kanauninkas, Panevėžio kapitulinos narys. Dar 1907 metais buvo išrinktas lietuvių mokslo draugijos nariu Vilniuje. Antanas Smetona, vykdamas pro Vabalninkus pas Chodakauskus, visuomet stabtelėdavo pas kun. M. Karosą.

Jurijus Šakelė

KAS

UZSISAKĖ

DIRVA —

TAS NESIGAILĖJO!

1959 metais JAV statys tokius povandeninius laivus, iš kurių bus galima šaudyti įvairias raketas. Nuotraukoj dar tik dailininko paveikslas, bet greit jis virs realybe.